

GŁOS NARODU

Nr. 244. — ROK XLI.	REDAKCJA, ADMINISTRACJA i Drukarnia, Kraków, ul. Św. Krzyża 11 Konto P. K. O. Warszawa Nr. 140.055. — Konto P. K. O. Kraków, Nr. 401.099.				Redakcja niezamówionych artykułów nie zwraca i nie honoruje, listów nieopłaconych nie przyjmuje.
CZWARTEK 6 WRZEŚNIA 1934.	Przedpłata wynosi:	W Krakowie	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą	Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.
	Miesięcznie	5.- zł.	4.50 zł.	5.- zł.	8.- zł.
TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. Drukarnia Nr. 133-44 i 144-06.					
					Redakcja przyjmuje strony od godziny 11. do 13.

Kongres filozofów.

Tak się zdarzyło, że na koniec sierpnia i początek września br. wypadły aż trzy międzynarodowe kongresy filozoficzne, i to bądź w Polsce bądź w jej bezpośrednim sąsiedztwie... Z końcem sierpnia obradował w Poznaniu międzynarodowy kongres filozofów tomistycznych, — w dniu 2 bm. zaczął się w Pradze światowy, ogólny, kongres filozofów, — a w dniu 11 bm. zaczęło się w Krakowie kongres poświęcony „wychowaniu moralnemu“.

Jest to znamienne. Równoczesność tych kongresów w tak krótkim okresie czasu w tym roku, aktualność tematów dyskutowanych na tych zjazdach, — dowodzą, że koła filozoficzne w Polsce i w świecie szukają kontaktu z sobą, z życiem i ze społeczeństwem. Tym wszystkim bowiem celom służą kongresy naukowe. Z tego też względu i prasa nie może ich przemijać.

UPRZEDZENIA. — Filozofia nie interesuje dziś mas wykształconych. Istnieje uprzedzenie do niej nawet w kołach wysokiej inteligencji. Adam Mickiewicz — opowiada jego syn Wład. w I. t. „Pamiętników“ — miał około roku 1850 scharakteryzować ówczesną filozofję jako „częstą gadaninę“. Ernest Hello nieco później pisał, że kiedy współczesna mu filozofja bierze się, do rozwiązania jakiegoś zagadnienia, przebywa trzy wszystkie negatywne, etapy. Na pierwszym bez zastanowienia podaje pierwsze lepsze rozwiązanie, i to rozwiązanie jest fałszywe. Na drugim, już poważniejszą, oświadcza: zagadnienie jest nierozwiązalne. Na trzecim, zupełnie zdekoncertowana, mówi tylko „słowa bez związku“.

Ostro sędzi się filozofję i dzisiaj w kołach wykształconych. Wpływ filozofów na społeczeństwo dzisiejsze jest obecnie mniej, niż w wiekach poprzednich. Wielką Rewolucję Francuską wywołało w gruncie rzeczy jedno dzieło filozoficzne: „Umowa społeczna“ Jana Jakóba Rousseau. Dzieło to zrobiło jeszcze więcej. Wychowało cztery pokolenia wieku 20. Rousseau był nie tylko pisarzem i myślicielem. Był także i może przede wszystkim wychowawcą. Czy jest dziś filozof, czy jest szkoła filozoficzna o takim jak on wpływie na społeczeństwo?

„MIŁOŚĆ MĄDROŚCI“. — Na kongresach filozofów rzucą się pytanie: co zrobić, by filozofja odzyskała swoje miejsce, swoje znaczenie, w życiu społeczeństw? Nie ważniejszego nad to pytanie!

„Filozofja“ — jak wskazuje grecki źródłosłów tego terminu — znaczy tyle, co miłość mądrości. Więc — miłość Prawdy. Ludzie niewątpliwie chcą Prawdy. Dążą do niej. Pożądają jej. Jeśli obecna filozofja nie dociera jednak do mas wykształconych, jeśli im nawet nie jest znana, jeśli duszę mas wykształconych formuje jakiś Russell, jakiś Boy-Zeleński (jak jest w Polsce), to widocznie dlatego, że filozofowie nie zdołali odkryć Prawdy. — Prawdy nie tylko absolutnej ale i Prawdy dawnego środowiska, konkretnego problemu.

Stoimy naprzykład wobec trwającego zjawiska: oto hitlerizm jest kierunkiem natchnionym niewątpliwie przez antyspołeczne, niemoralne, więc obce prawdziwej filozofji, zasady. A jednak ten hitlerizm jest wyzna-

niem — nie tylko już ludzi prostych, a glupich, ale profesorów szkół wyższych, „filozofów“ oficjalnych którzy bez żenady głoszą, iż hitlerizm jest ruchem filozoficznym, spadkobiercą filozofji niemieckiej, i którzy się do niego publicznie przyznają.

Prawda, jest szeregi filozofów, którzy hitlerizm potępiają, piętnują i zwalczają. Ale to właśnie zjawisko w połączeniu z tamtem dowodzi, że filozofja współczesna nie odnalazła Prawdy, i że skutkiem tego błędzi po manowcach indywidualnych wahań i przekonań. Jest miłością prawdy, lecz nie miłością Prawdy.

„FILOZOFJA JEST TEOLOGJĄ“. — Jeden z twórców socjalizmu utopijnego, Proudhon, powiedział raz (zdanie jego przytacza Donoso Cortes w książce przełożonej na język niemiecki p. t.: „Der Staat Gottes“):

— Przy każdym zagadnieniu politycznym natracamy o teologię.

Nie można rozwiązać żadnego problemu politycznego, społecznego, gospodarczego bez rozwiązania zagadnienia — Boga. Prawdziwa filozofja, jeśli istotnie dojść chce do przyczyn rzeczy, musi załatwić się naprzód z zagadnieniem — ostatecznej przyczyny. Dla tego kardynał Newman był zdania (jedno z największych odkryć, jakie myśl ludzka zrobiła), że „filozofja jest teologją“. Cóż to zdanie znaczy?

Można do prawdy wyrażonej w zdaniu Newmana podchodzić z różnych stron. Podejdźmy do niego od strony praktyki.

Min. Benesz powiedział na kongresie filozofów w Pradze, że kryzys obecny jest kryzysem ludzi... Zdanie czeskiego ministra zawiera wiele racji w sobie. Zapewne potwierdzi je krakowski kongres „wychowania moralnego“, który się wkrótce rozpocznie. Ale zechciemy wejść głębiej w to twierdzenie min. Benesza.

„Wychowanie moralne“. — Doskonale. Lecz na podstawie jakiej „moralności“. Czytamy odpowiedź: „wspólnej wszystkim narodom“. Nie znam takiej wspólnoty; a przynajmniej nie sformułowano jej dotąd. Czyby, nie było lepiej zejść na grunt bardziej ścisłego odgraniczenia? Czyby nie należało stanąć przynajmniej na gruncie „prawa Bożego“?

Prawdziwa filozofja jest teologją

W innej zapewne formie odezwie się ta prawda na kongresie w Pradze. Stanowiła zaś podstawę obrad kongresu katolickich filozofów w Poznaniu. Jest to platforma dla wszystkich filozofów. Jest to ponadto jedyną platformą możliwą dla rozwoju prawdziwej filozofji. Jest to wreszcie echo doświadczeń poczynionych ostatnio przez wszystkie społeczeństwa.

Kongresy filozofów wtedy spełnią swe zadania i świat myśli zjednoczą spowrotem ze światem działania, gdy się na tej newmanowskiej zasadzie opiera. Będzie wówczas społeczeństwom lżej i łatwiej rozwiązywać konkretne zagadnienia. Będą bowiem miały rozwiązany naczelną, najważniejszy, najtrudniejszy problem ludzkiego umysłu. Narodzi wrócić do filozofji. Będą jej wdzięczne.

W. Z.

Programowe orędzie Hitlera.

Kongres hitlerowców w Norymberdze.

Norymberga, 5 września. Kongres partii hitlerowskiej został dziś rano otwarty. — Z okazji kongresu miasto całe udekorowane jest flagami, przeważnie hitlerowskimi, zieloną i kwiatami. Na ulicach miasta panuje niebываły ścis. Na peryferiach miasta urządzone zostały obozy dla armji brunatnej i członków organizacji hitlerowskich. Na zjazd przybyły wszystkie czołowe figury ruchu hitlerowskiego z Hitlerem na czele. Do miasta zjechało około pół miliona osób. Otwarcia kongresu w olbrzymiej hali kongresowej dokonał zastępca „wodza“ Rudolf Hess, który przy tej okazji wygłosił przemówienie hołdownicze, skierowane do Hitlera.

Norymberga, 5. 9. Na kongresie partii narodowo-socjalistycznej odczytane zostało programowe orędzie kanclerza Hitlera.

Rewolucja już ukończona.

Ubiegły rok — głosi orędzie — utrwalił władzę narodowych socjalistów w państwie niemieckim, wobec czego rewolucję narodowo-socjalistyczną uważać należy za ukończoną. Rewolucja nie może być zjawiskiem permanentnym, jeżeli nie ma doprowadzić do anarchji. Ruch narodowo-socjalistyczny jest dziś nieograniczonym panem Rzeszy niemieckiej.

Zwracając się ostro przeciwko elementom niezadowolonym, krytykującym taktykę kierownictwa partji. Hitler zapowiedział, że rząd jego ma niezłomną wolę utrzymać się przy władzy i nie skapituluje przed nikim. Malkontenci i krytycy zgłaszają się zapóźno. Tam gdzie dziś stoją narodowi socjaliści niema już miejsca dla innych. Forma, jaką otrzymały obecne Niemcy

OBLICZANA JEST NA TYSIĄCLECIA. a stanowisko zajęte przez armję, jako jedyn-

go przedstawiciela siły zbrojnej w Niemczech wobec nowego stanu rzeczy, gwarantuje trwałość tego ustroju na czas nieograniczony (!). Złaniem kanclerza 4 miliony głosów, oddanych w ostatnim plebiscycie przeciw ustawie o scaleniu urzędów prezydenta i kanclerza Rzeszy, pochodzi od „frondy elementów destruktynych lub ograniczonych głupców“.

W narodzie niemieckim rewolucje były zawsze tylko rzadkością i w okresie najbliższego tysiąclecia nie będzie już w Niemczech żadnych rewolucyj (!).

Przechodząc do polityki zagranicznej, orędzie kanclerza przypomina, że rząd proklamował wobec całego świata zasady pokoju i przyjaźni nawet w stosunku do tych, którzy przed 15 laty byli wrogami narodu niemieckiego i że Niemcy, zdając sobie sprawę z następstw nowej wojny, która mogłaby doprowadzić tylko do komunizmu, uczyniły ze swej strony wszystko dla oczyszczenia atmosfery w stosunkach z innymi narodami. Jeżeli na apel odpowiadano często milczeniem, to jednak Niemcy rozumieją, że nie narodzić się wojny, lecz „małe klikki podlegaczy“, robiące na wojnie interesy. Dlatego więc nie tracimy nadziei, że głos nasz zostanie w końcu zrozumiany. Nie wyrzekniemy się nigdy praw, których wielki naród nie może się pozbywać“.

ZAPOWIEDŹ „CZYSTKI“.

Orędzie wymienia w końcu jako najważniejsze zadania partji w nadchodzącym roku przede wszystkim wzmocnienie spójności wewnętrznej poszczególnych formacji oraz oczyszczenie partji narodowo-socjalistycznej z żywiołów odrzucających ślepego posłuszeństwa i bezwzględnej wierności i lojalności.

—oo—

Benesz zaproszony do Rzymu.

Paryż, 5 września. „Petit Parisien“ donosi z Rzymu, że tamtejsze sfery miarodajne potwierdzają pogłoskę o zaproszeniu czechosłowackiego ministra spraw zagranicznych Benesza do Rzymu. Benesz przyjeżdża do Rzymu bezpośrednio po wizycie mi-

nistra Barthou, celem odbycia z Mussolinim konferencji w sprawie współpracy Francji, Włoch i Małej Ententy w rozbudowie gospodarczej państw nadnaddunajskich, oraz bieżących spraw politycznych.

—xx—

Wisła zalewa przybrzeżne pola.

Warszawa (PAT). Stan wody na Wiśle w Zawichoście w dniu 5 b. m. o godz. 11-ej wynosił 3.12 m. ponad poziom normalny. W Zabelcu i Janiszowie pow. janowskiego łąki i pola niżej położone są częściowo zalane wodą. Ludność i robotnicy przy obwałowaniu Wisły zasypują wyrwy w grobli, powstałe po ostatniej powodzi. Woda zalewa rezerwy materiałowe po nowo usypanym wale. W górach pada stale deszcz.

Wicemin. Raczyński w Krakowie.

Wicemin. rolnictwa Raczyński, który we wtorek wieczorem przybył do Krakowa, odbył wczoraj konferencję z woj. drem. Kwasińskim, a następnie z wicewoj. Walickim, poczem wyjechał na inspekcję terenów powodziowych. P. Raczyński interesuje się przede wszystkim pracami wodno - meljoracyjnymi.

Generał dyrektorem radja.

Warszawa, 5. 9. (PAT.) Stanowisko dyrektora administracyjnego „Polskiego Radja“ objął z dniem dzisiejszym gen. Mieczysław Dąbrowski.

Powrót polskiej ekspedycji polarnej.

Tromsø, (PAT.) Polska wyprawa polarna w dn. 28 sierpnia opuściła Van Keulenfjard na statku „Lyngen“, na którym udała się na zwiedzenie zachodniego i północnego wybrzeża

Spitzbergenu. Obecnie uczestnicy wyprawy przybyli już do Tromsø, gdzie zabawią jakiś czas, poczem przez Oslo i Sztokholm udadzą się w drogę powrotną do kraju.

P. CHŁAPOWSKI NA AUDJENCJI U PREZYDENTA RPŁITEJ.

Warszawa (PAT). P. Prezydent Rzplitej przyjął dziś na audjencji ambasadora polskiego w Paryżu p. Chłapowskiego.

—oo—

Oficerowie sowieccy odwołani z urlopu.

Berlin, 5 września. Niemieckie biuro informacyjne donosi z Paryża, że wedle doniesień z Rygi, wszyscy wyżsi oficerowie armji sowieckiej, znajdujący się na urlopie, otrzymali rozkaz natychmiastowego przerwania urlopów i wracania do swych oddziałów.

Kupuj tylko
W DROGERJI im. SW. TERESY
STEFANA HYŁY KRAKÓW
WISŁA 5.
mydła, kremy, perfumy, wody kolońskie,
kosmetyki, gąbki, galanterja toaletowa,
zioła, chemikalia i t. d.
TOWAR W WIELKIM WYBORZE,
NA JLEPSZEJ JAKOŚCI.
Ceny niskie. Ceny niskie.

O czym piszą inni?..

Czy przyjąć Rosję do Ligi Nar.?

Wileński organ chrześcijańsko społeczny, „Nowiny Codzienne”, zajmuje podobne do naszego stanowisko w sprawie przyjęcia Bol-szewji do Ligi Narodów... Przypomina na-przód milczenie Europy wobec prześladowa-nia religii w Rosji.

„Drażnione zwierzę — pisze — znajduje w różnych Ligach obrońców; jeden jedyny Żyd, dotknięty choćby z lekka, budzi wszech światowy protest i obronę, a miliony wyznaw-ców Boga, męczone za wiarę i swobodę swo-ich przekonań religijnych nie znalazły słowa nawet urzędowego świata obrony. A do tego świata wszak należą nie tylko masoni-skie rządy państw europejskich; mamy tam i prawdziwych katolików, którzy jednak ze wszelkich obłudnej polityki zachowali sro-motne milczenie, które kiedyś historia pała-ceni czoło zgłoszając napietynować musi.

To też z pewną ulgą zanotować należy, że nadszedł wreszcie moment, który zda się, rzucać cię nadziei na przebudzenie się u-szpionych dotąd sumień ludzkości chrześci-jańskiej. Okazję po temu dała kwestja przy-jęcia Sowietów do Ligi Narodów. Prasa an-gielska, poruszając tę sprawę, przypuszcza możliwość, że Szwecja, Austria, Belgja, Ir-landja, Kanada oraz kilka państw Ameryki środkowej, nazwanych łacińskimi, będą głosowały przeciwko wrogiej wobec religii po-zycji Rosji sowieckiej. Jaka szkoda, że w gronie protestujących nie znajdujemy Pol-ski — Przedmurza chrześcijaństwa“.

Skandal z podręcznikami szkolnymi historii.

Prof. Charkiewicz powstaje w „Słowie“ na istotnie skandaliczny nowy podręcznik historii do klas V i VI szkół powszechnych, ułożony przez p. Janinę Schönbrenner(owa?), -ównę?... Warto zacytować kilka ustępów z krytyki p. Charkiewicza:

„Podkreślić należy, iż autorka niesłusznie oskarża gen. Hallera, że nie przeszedł pod Kaniowem... Dniestr!... Nie mógł tego dokonać, bo Dniestr był bardzo daleko od Kaniowa!..

Że autorka nie odróżnia Dniepru od Dnie-stru, dowodzi mapka Nr. 1, na której Kijów najwyraźniej znajduje się nad rzeką, mają-cą nazwę — „Dniestr“!..

Wstyd i skandal! To ma być podręcznik nauki (!) historii. Zresztą podobnych podręcz-ników historii jest więcej. Są również skanda-liczne. Podziwiać należy tupet niektórych bio-rących się do pisania podręczników szkol-nych i „wyrozumiałość“ urzędników w Min. W. R. i O. P., którzy tego rodzaju podręczni-ki, jak np. osławiony podręcznik historii J. Dąbrowskiego, nie prof. U. J., zatwierdza-ją (!) do nauki szkolnej.

Popłoch u konserwatystów.

„Kurjer Lwowski“ donosi o popłochu wśród konserwatystów, wywołanym przez znane — wydarzenia żyrodowskie.

„W najbliższym czasie — pisze — ma się odbyć posiedzenie członków obozu zacho-wawczego w sprawie zajęcia stanowiska wo-hec gwałtownych ataków lewicy sanacyjnej i wyroku wydanego przez sąd klubowy BB. na b. senatora Dobieckiego.

W jednym z dzienników warszawskich ukazała się dziś wiadomość, jakoby senator Soholewski z BB. złożył mandat. Wiado-mość ta na razie nie odpowiada rzeczywisto-ści, jednak najprawdopodobniej dojdzie do tego wobec nastrojów panujących w sana-cji. Takie samo przekonanie panuje w ko-lach politycznych, również co do mandatu senatora Targowskiego. Ogólnie przypusz-czają, że Soholewski i Targowski nauczeni przykładem Dobieckiego nie będą czekać wyroku sądu partyjnego, lecz wcześniej zło-żą mandaty“.

Do tego ich zresztą wezwala „Gazeta Polska“ w artykule, który wczoraj przyto-czyliśmy.

Bolszewja synonimem „postępu“ i „pokoju“.

„Nowy Dziennik“ zamieszcza korespon-dencje genewskiego korespondenta, p. Ka-hanego, na temat przyjęcia Rosji do L. N.

„Wstąpienie Rosji sowieckiej do Ligi Narodów — pisze — jest jednym z ważnych epizodów w dzisiejszej historycznej walce między postępowością a ciemnotą, między złowro-gim duchem wojny a wszechludzkiem pra-gnieniem pracy twórczej i pokojowej, między złąbą i ponurym fatalizmem pangerma-nizmu a idealistycznym poletem myśli naro-dów słowiańskich i łacińskich“.

P. Kahany uważa Bolszewję za wyraz „postępu“ i „wszechludzkiego pragnienia pra-cy twórczej i pokojowej“. Jutro napisze, że tym „postępem“ jest prześladowanie chrze-

Jak przyszło do zamordowania Dollfussa?

(Korespondencja własna „Głosu Narodu“).

Znany już z szeregu korespondencji na-szym czytelnikom wiedeński przyjaciel „Gło-su Narodu“ i stały mieszkaniec stołecy Au-strii kreśli tło i przebieg niedawnych wy-padków w Austrii. Będą one doskonałym wy-jaśnieniem także obecnej sytuacji Austrii. Uw. „Gł. N.“.

1) Tragiczny zgon śp. kanclerza austriackie-go Dollfussa zrobił wielkie wrażenie. Na podsta-wie zeznań spiskowców przed sądami doraźno-mi wychodzi coraz więcej na jaw, iż winę za-zajęcia lipcowe w Austrii ponosi wyłącznie Trze-cia Rzesza. Mówią same fakty. Obok niepokoj-ju, jaki wywołały wypadki, panowała powszech-ne oburzenie wśród tutejszej ludności. Pucz nie znalazł wcale poparcia wśród ludności wie-skiej. Również i masa robotników nie połączyła się z hitlerowcami i nie okazuje najmniejszej chęci do ich popierania.

RIEKA HITLERA.

Tym razem austriackie państwo związkowe (nazwa „republika austriacka“ została zmienio-na na podstawie nowej konstytucji z 1 maja br. na „austriackie państwo związkowe“) zostało zaskoczony zamachem stanu. Po rewolcie luto-wej br. ani sfery rządu ani ludność nie przypuszczała nawet, by mała garstka hitlerow-ców miała się targnąć na rząd zwłaszcza, że partja narodowo-socjalistyczna w swoich po-czątkach odgrywała bardzo małą rolę w Austrii i nie potrafiła przy ostatnich wyborach 1930 r. zdobyć ani jednego mandatu do dawnego parla-mentu. Dopiero, gdy Hitler przed 17 miesiącami został kanclerzem Trzeciej Rzeszy, otrzymała od niego pomoc materialną i moralną. Podobnie jak zapomocą teroru i bomb doszedł do władzy, przy pomocy tej samej metody dąży do An-schlusu za pośrednictwem partji narodowo-so-cjalistycznej. Terorem i obietnicami dobrych po-sad zjednywa sobie zwolenników. Nadto sypie markami i niezliczoną ilością bibuły.

Propaganda ta chętny znajduje tutaj po-słuch wśród pewnych kół inteligencji, jak pro-fesorów uniwersytetu, adwokatów, inżynierów, lekarzy, nauczycieli i d. in. Powszechnie nazy-wa się ich tutaj „Intelligenzliques“.

Z zeznań oskarżonych dowiadujemy się, że za rzucenie petardy płacono 5 do 30 szylingów, a za zniszczenie mostu 50 do 800 szylingów. Szturmowcy zaś otrzymywali dziennie 5 szylin-gów. Wielkie sumy pieniężne otrzymali przy-wódcy Landbandu, inż. Winkler, poseł Bachin-ger i Dewaty.

Trzykrotnie usiłowano zrobić pucz. Pierwszy raz zapowiadano go na 18 czerwca 1933. Po raz drugi zapowiadano rewolucję w listopadzie 1933, ale ten termin potem odwołano. Trzecia sposobność wywołania rewolucji nadarzyła się w marcu br., kiedy rząd był osłabiony po rewol-cie lutowej. „Legjon austriacki“ w Bawarii był gotów 1 marca na sposób pruski z 1866 r. prze-mocą przekroczyć granicę austriacką, mianowicie drogą przez Kufstein obsadzić Ty-rol, przez Freilassing, Salzburg, przez Passau za-jąć Austrię górna. Marsz ten nie doszedł do skutku dzięki energicznemu wystąpieniu mini-strza niemieckiego dla spraw zagranicznych von Neuratha, a to na skutek interwencji Mussoli-niego, który w samą porę dowiedział się o taj-nym zamachu stanu.

RINTELEN — NARZĘDZIEM.

Obecny pucz z 25 lipca miał być wykonany

sejjaństwa, a o tem „pragnieniu pracy po-kojowej“ świadczy działalność III Międzyna-rodówki.. P. Kahany bowiem patrzy na Ro-sję przez pryzmat tego faktu, że żydostwo opanowało Rosję!

„Nowy antysemityzm“.

Żydowska „Chwila“ pisze o rzekomo no-wym „objawie antysemityzmu“, który na-tem polega, że się nie operuje „oszczerstwami“ w stosunku do żydów i „pogromami“, ale się spokojnie stwierdza, że żydzi są „le-mentem obcym“ i chce się żydów z Polski usunąć... „Chwila“ sądzi, że ten drugi anty-semityzm upadnie, gdy nastąpi

„powrót do powszechnego dobrobytu. Syte narody dadzą Żydom żyć na tym świecie. Jak długo jednak na świecie panować bę-dzie głód, tak długo zachodzi obawa, że Ży-dzi będą dla tłumów „obcymi, nieznoszonymi, wrogimi konkurentami“. Temu nawrotowi pierwotnego instynktu oprzeć się umięją tylko nieliczne, duchowo wysoko stojące jednostki“.

Dążność powyższa nie jest żadnym „pier-wotnym instynktem“, jak twierdzi „Chwila“, ale naturalną dążnością organizmu żywego do samoobrony przed atakującym go pa-sodzie. Żydzi tego nie mogą zrozumieć! Tem gorzej dla nich... Tego nie zmienia nawet po-wrót do dobrobytu.

najpóźniej w miesiącu wrześniu br. O planie za-machu wiedzieli: dr. Rintelen, kilku generałów austriackich i pewna grupa policji wiedeńskiej. Zamach został jednak przyspieszony przez Rin-telena, posła austriackiego przy Kwirynale. Nie spodziewanie już 23 lipca zjechał on do Wied-nia, a to w tym celu, by niedopuszczyć do spotka-nia się Dollfussa z Mussolinim w Riecione.

Dr. Rintelen był profesorem ekonomji na u-niwersytecie w Grazu. Z profesorstwa przerzu-cił się na pole polityki i został wojewodą (Landeshauptmann) dla Styrii. Należał do partji chrześcijańsko-socjalnej (Christlich-sozialen) i był wiecznym kandydatem na kanclerza. Czło-wiek ambity, wszelkimi sposobami, per fas i nefas, starał się dojść do najwyższej władzy w państwie. Partja chrześcijańsko-socjalna znała doskonale jego ambicje, ale i słabości; dlatego nie wysuwała go na kanclerza. Będąc ministrem

oświaty z początku w gabinecie Dollfussa koki-tował partję socjalistyczną, a po jej rozbięciu w lutym br. znalazł się nagle po stronie hitlerow-ców. By sparaliżować jego machinacje na bru-ku wiedeńskim mianowano go posłem w Rzy-mie. I na tem stanowisku nie zaprzestał kno-wać. Jeszcze na miesiąc przed tragicznymi wy-padkami starał się w Rzymie przekonać Musso-liniego, że tylko on będzie zdolny w przeciągu 24 godzin zaprowadzić porządek w Austrii i za-wrócić pokój z Trzecią Rzeszą, jeśli mu premier włoski dopomoże do osiągnięcia kanclerstwa w Austrii. Mussolini w swojej lojalności powiadał o jego zamiarach rząd austriacki. Napraw-dę można go nazwać warchołem politycznym. Wiadomość o śmierci i ohydne morderstwie Dollfussa nie zrobiła na nim żadnego wrażenia. Dopiero wtenczas, kiedy widział, że zamiary je-go zawiodły, że będzie uwięzionym i musi sta-nąć przed sądem doraźnym, targnął się na swo-je życie i postarzał się ciężko. Obecnie znajduje się w szpitalu inkwizycyjnym i powoli przycho-dzi do zdrowia. Po odzyskaniu zdrowia stanie przed trybunałem wojennym.

Dr. S. L.

Wiedeń, 1 września.

Optymizm władz szkolnych a powódź.

Według urzędowych informacji, ogłoszo-nych przez władze szkolne, lipcowa powódź w Małopolsce zniszczyła lub uszkodziła ogółem 124 budynki szkół powszechnych, w tem 6 zu-pelnie zniszczyła. Z pomocą w odbudowie przyszło „Towarzystwo popierania budowy publicznych szkół powszechnych“, rozdzielając 32.950 zł. z funduszy krakowskiego komitetu okręgowego i 50.000 zł. z funduszy zarządu głównego. Po-za tem na koszty robocizny przy remontach i od-budowie szkół uzyskano 30.000 zł. z krakowskie-go funduszu pracy, a wojewódzki komitet po-wodowy ofiarował wiele (?) materiałów budo-walnych, jak wapno, cement, dachówkę itp. Po-moc ta umożliwiła rozpoczęcie nauki w większo-ści szkół na terenie, zniszczonym przez powódź, zaraz od początku roku szkolnego, zaś 44 szko-ły rozpoczęły lub rozpoczęły pracę z opóźnie-niem, jednakże nie dalej, jak do dnia 15 wrze-snia br.

Tytułem doraźnej pomocy dzieciom, uczęsz-czającym do szkół na terenach zniszczonych powodzią, ministerstwo WR. i OP. przeznaczy-ło 17.000 zł. na podręczniki i materiały pisar-skie, jednocześnie zbierając dane o niezbędnej dalszej pomocy poza akcją zbierania podręczni-ków, podjętą przez „Towarzystwo Szkoły Lu-dowej“.

Powyższe sprawozdanie przemilcza fakt, że w całym obszarze powodzi rok szkolny rozpo-

czął się wśród nastrojów i przy warunkach tak fatalnych, jak tego nie było od długich dziesiąt-ków lat. Zarówno na całym Podkarpaciu, jak zwłaszcza na Powiślu nie istnieje poprostu mo-żliwość pracy szkolnej, a to wobec zniszczenia budynków szkolnych, nieprawdopodobnych wa-runków komunikacyjnych, głodu i udręki, w ja-kiej żyje dom rodzinny. Ludność Powiśla spo-sobem ludzi pierwotnych, mści się dotąd na strychach bez ciepłej strawy, pozbawiona jest odzieży, wynędzniała i zrozpaczona. Ponowny wylew, który nawiedził pewne okolice jest też zapowiedzią ostatecznej klęski, zwłaszcza, że właściwie odbudowa tego cmentarzyska (pre-szło 70 tysięcy zrujnowanych gospodarstw w sa-mym tylko województwie krakowskim) przy dotychczasowej opieszałości przed zimą nie do-jdzie do skutku.

Gładkami komunikatami do prasy tego nie szczęścia oczywiście nie zalażymy.

Dodajmy do tego, że władze szkolne mimo nawoływania nie zniósł tak niezyciowego w tej chwili przymusu paradnych mundurów, opłat szkolnych nie zmniejszy, a drożyzna podręczników jest plagą wprost nieznosną.

W końcu trzeba dodać, że kwoty, przezna-czone na odbudowę szkół, wymienione w wyżej podanym komunikacie nie odpowiadają rozmia-rom klęski, której należy się przyjrzeć z bliska, a nie przez różowe okulary autora komunikatu.

—XX—

Od piątku 31-go sierpnia b. r. w kinoteatrze dźwiękowym „ŚWIT“

OTWARCIE SEZONU JESIENNEGO

Arcydzieło filmowe wykonane milionowym kosztem przez słynną wytwórnię „UNIWERSAL“

BUNTOWNIK

Monumentalny dramat bohaterstwa, miłości i po-święcenia. — Reżyserka: Edwin Knoop i Luis Trenker.

W rolach głównych zespół najwy-bitniejszych artystów europejskich: Vilma Banky, Luis Trenker i Michał Varkony.

W scenach masowych bierze udział wielotysięczna rzesza współgrających. — Kolosalna wy-stawa! — Mistrzowska gra artystów! — Film „Buntownik“ — to perła światowej produkcji filmowej, obraz, który wywołuje zachwyt i zdumienie!

W programie reportaż filmowy „Szlakiem topieli“. — Zdjęcia z okolic nawiedzonych powodzią wykonane z samolotu, oraz najnowsze przebojowe dodatki dźwiękowe.

Trzy wyświetlenia w dniu powszednim o godz. 5, 7 i 9 wieczór, a w niedziele i święta także o godzinie 3 popołudniu. — Uwaga: Z powodu olbrzymich kosztów wyświetlenia programu, zniżki i wolne wstępy nieważne przez pierwsze 5 dni.

Ukraińcy wobec rządowego „kursu na lewo“.

Zainicjowany przez czynniki sanacyjne „kurs na lewo“ znalazł w „Dile“ (z d. 3. b. m.), odpowiednie naświetlenie tej polityki ze stano-wiska ukraińskiego:

„Ważną jest rzeczą, że jeżeli pod „kur-sem na lewo“ rozumiem zwrot polskiej narodo-wej polityki do liberalizmu, to my (ukraińcy) o to dawno walczyliśmy. Po samo dotyczy za-sadniczego problemu agrarnej reformy. Ale wró-bie na warszawskich dachach wiedzą, że w da-nym wypadku 1) zmiana narodowej polityki ni-razu nie była poruszana w artykułach polskiej sanacyjnej i opozycyjnej prasy w związku z planem przebudowy BB. i ze zmianą społecznej polityki rządu; 2) działacze polskiego wólciań-skiego obozu, jacy obecnie kokietują sanację, najmniej interesowali się ukraińskim problemem i na przyszłość nie okazują najmniejszego za-żurnienia tego problemu, a nawet nie okazują najmniejszej ochoty jego zrozumienia, kiedy tymczasem właśnie w konserwatywnym obozie zaznaczyła się pol tym względem znamien-na ewolucja i 3) sprawa agrarnej reformy w ro-wym „lewym“ kursie istnieje tylko w plasz-czyźnie nowej kolonizacji, nowym rozdawaniu

ziemi na ukraińskim etnograficznym teryto-rjum polskim chłopom z zachodu, którzy ma-ją ssać państwową kasę tak, jak dotychczas ssali obszarnicy i stać się spadkobiercami ich zadłużonych majątków i politycznych wpły-wów.

W takiej praktycznej koncepcji „lewego kursu“, my ukraińcy, nie mamy najmniejszej ra-cji angażować się uczuciowo. Uważając zawsze wszelkie kolonizacyjne plany za największe wy-zwanie, jakie wogóle jest możliwe pod ukraiń-skim adresem, i powód do najostrzejszej walki, możemy co najwyżej przysłuchiwać się dysku-sji między zwolennikami tej czy innej zmiany w strukturze BB. i w oficjalnej polityce, — jak długo wszystko obraca się jeszcze w sferze dy-skusji i papierowych projektów. I dlatego rap-towne żydowskie angażowanie się odrazu na 100 procent po stronie ludowców, jako preten-dentów do łaski dzierżących władzę — wyda-je nam się bardzo dziwne. Poco wogóle żydzi za-bierają głos w sprawie która ich najmniej ty-czy, a która zato o wiele więcej dotyczy ukra-ińców, wśród których żydzi są mniejszością?“

Fr. Bl.

Na ziemiach Rplitej.

Modlitwy o beatyfikację ks. Piotra Skargi.

Za aprobatą Ks. Biskupa Dra Franciszka Bardy, Ordynariusza Przemyskiego, wydała Sodalicja Marjańska Konwiktów w Chyrowie piękne modlitwy o beatyfikację ks. Piotra Skargi T. J., wielkiego kapłana, kaznodziei królewskiego, jałmużnika i proroka narodowego. Do tych modlitw dodane są autentyczne modlitwy ks. Piotra Skargi za ojczyznę i inne, pełne dziwną mocą i urokiem, które są tak właściwe temu niezrównanemu kaznodziei „z Bożej łaski”. Wydawnictwo wspomniane nadaje się do masowego rozpowszechniania. Zamawiać należy pod adresem: Sodalicja Konwiktowa — Chyrow, Małopolska.

Nowoodkryta sztuka Gabrieli Zapolskiej.

Dyrektor lwowskiego teatru p. Horzyca — donosi żydowska „Chwila” — przeglądając schowki bogatej biblioteki teatralnej, zrobił rewelacyjne odkrycie. Oto na półkach archiwalnych znalazł nieznany nikomu dramat Gabrieli Zapolskiej p. t. „Samuel Zborowski” w 4 aktach pisanych, archaizowanym wierszem. Jak wynika z zapisków dokonanych w cennym egzemplarzu, s. p. Zapolska wreczyła manuskrypt dramatu z początkiem r. 1904 (czas powstania powieści „A gdy w głębi duszy wnikniemy”) ówczesnemu dyrektorowi teatru lwowskiego Ludwikowi Hellerowi, który jednakże poza poleceniem przepisania egzemplarza, nie więcej nie zrobił dla wystawienia dramatu. — Zdaje się z niechęcią do sztuk historycznych. Rzecz charakterystyczna, iż następni dyrektorowie teatru lwowskiego nie wydobyli z patyny biblioteki wspomnianej sztuki Zapolskiej i trzeba było trafu, aby dopiero obecnie się na nią natknąć.

Zawieszenie organu „Legjonu Młodych”.

Sąd Okręgowy na posiedzeniu gospodarczym uwzględnił wniosek prokuratora i zdecydował zawiesić w Częstochowie tygodnik „Dziś i Jutro”. Tygodnik ten wraz z deprawacyjną działalnością Legjonu Młodych, którego był organem, miał zamęt i zgniliznę moralną w społeczeństwie częstochowskim i okolicznym. Po rozwiązaniu częstochowskiego obwodu Legjonu Młodych przyszła teraz kolej na ich organ. Piszący w nim członkowie i seniorzy Legjonu Młodych rekrutowali się z osób nie posiadających najmniejszego szacunku w zdrowym społeczeństwie częstochowskim, niejednokrotnie nawet byli w niezgodzie z kodeksem karnym. Nie dziwnego przeto, że szczególnie złośliwą kampanię prasową prowadzili przeciwko Kościołowi, jako instytucji, stojącej na straży obyczajów moralności publicznej. Na pewne podkreślenie zasługuje dział reform seksualnych prowadzony w „Dziś i Jutro” przez dr. Szaykowskiego vel Wację Szaję, Żyda, kierownika Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej Magistratu m. Częstochowy. Fakt zawieszenia czasopisma „Dziś i Jutro” spotkał się w Częstochowie z ogólnym uznaniem.

Masowe pojawienie się meduz u brzegów polskich.

Silny wiatr wschodni napędził do zatoki Puckiej w ogromnych masach prześliczne meduzy, czyli chelbie modre, stanowiące przedmiot ogólnego zachwytu. Meduzy rok rocznie pojawiają się u brzegów polskich masowo, ale w takiej ilości jak obecnie, rzadko kiedy. — Kształtem przypominają kielichy kwiatów, w pięknych różowych odcieniach, które w zielonych falach Bałtyku wyglądają jak obłoczki przybierające kształt dzwonek falisto sunących w wodzie. Spotkać je obecnie można masami wzdłuż mierzei Helskiej i brzegów Kępy Swarzewskiej. Meduzy (Aurelia aurita L.) są wielkości różnorodnej, od rozmiarów monety 10-cio złotowej do obwodu dużego talerza.

Polacy na pierwszym miejscu w turnieju lotniczym.

Dotychczasowe wyniki prób w challenge'u stawiają zdecydowanie na pierwszym miejscu Polaków. Bajon zdobył mianowicie 915 punktów, a Karpiński 892. Na trzecim miejscu znajduje się Niemiec Hubrich (862 pkt), następnie Czech Andele (859), Niemiec Seideman (856), Niemiec Hirth (854), Polak Florjanczyk (852), Niemiec Stein (834) i Polacy Włodarkiewicz (832) Grzeszczyk (827). W pierwszej więc dziesiątce utrzymuje się 5 Polaków 4-ch Niemców i jeden Czech. Z turnieju był zmuszony wycofać się lotnik niem. Brundlinger, który rozbił samolot przy próbie lądowania. Drugi wypadek wydarzył się Włochowi Francols, który jednak zdołał ocalić siebie i samolot przed katastrofą. Ostateczne wyniki znane będą we czwartek, lub najpóźniej w piątek. Wtedy rozpocznie się ostateczna rozgrywka: lot okrężny.

Katolickie matki zwyciężyły w Łomży.

NAUCZYCIELI ŻYDÓW WYCOFANO ZE SZKOŁY POWSZECHNEJ.

Akcja matek katolickich przeciwko przydzieleniu trzech nauczycieli żydów do polskich szkół powszechnych w Łomży odniosła szybkie skutki. Naskutek interwencji delegacji rodziców przybył do Łomży wizytator kuratorium w Podróżniku spowrotem do Stawisk, a nauczycieli żydowskich w Łomży. Obwodowy inspektor szkolny Filipczuk, który zaangażował nauczycieli żydowskich do szkół polskich, został przeniesiony na inne stanowisko w Białymstoku. Obowiązki obwodowego inspektora szkolnego w Łomży pełni czasowo p. Teleyko, czytelnic.

Nauczycielkę Goldberżankę przeniesiono spowrotem na jej dawne stanowisko nauczycielki szkoły żydowskiej w Kolnie. Nauczyciela Grudnicka spowrotem do Stawisk, a nauczyciela Podróżnika spowrotem do szkoły nr. 7 dla dzieci żydowskich w Łomży. Obwodowy inspektor szkolny Filipczuk, który zaangażował nauczycieli żydowskich do szkół polskich, został przeniesiony na inne stanowisko w Białymstoku. Obowiązki obwodowego inspektora szkolnego w Łomży pełni czasowo p. Teleyko.

Dziś i codziennie

WANDA

w teatrze świetlnym

Wielka inauguracja sezonu jesiennego wspaniały atrakcyjny program pod hasłem

Muzyka! Humor! Śpiew!

Pierwsza premiera w Polsce. Arcydzieło muzyczne. Śpiewne którego słowa zaimitowały wszystkie dotychczas widziane! Film za którym świat szaleje. Zachwycający twór realizacji Williama K. Howarda.

Upojna pieśń miłości, najmelodijniejsza komedia muzyczna oparta na motywach słynnej operetki Jeroma Kerna i Otto Harbacha ponadto występują Jean Harsholt i Charles Butterworth Arcydzieło to o oszałamiającym sukcesie wszechświatowym, stojącym na wyżynie najdoskonalszej sztuki i artysty będące cudem współczesnej techniki dźwiękowej, będzie niewątpliwie największą realizacją Krakowa. — Ponadto w programie tygodnik Foxa.

Początek seansów w dni powszednie o godzinie 5, 7 i 9-10 w niedzielę i święta o godz. 3 popoł. Program Nr. 1. Sala centralnie wentylowana.

KOT; SKRZYPCE

Otwarcie zjazdu przeciwgruźliczego.

W sali Filharmonii w Warszawie odbyło się otwarcie 9-go zjazdu międzynarodowego związku przeciwgruźliczego. Zjazd zaszczylił swą obecnością p. Prezydent Rzplitej. Zjazd otworzył wiceminister opieki społecznej dr. Pięstrzyński. Następnie minister opieki społecznej, Paciorewski wygłosił przemówienie, poczem zastępca sekretarza generalnego Resancen, dał ogólny obraz dorobku naukowego w dziedzinie walki z gruźlicą. W zjeździe bierze udział 966 delegatów reprezentujących 44 państwa.

Usiłowanie otrucia odkrywcę ropy.

W Bydgoszczy usiłowano otrąć odkrywcę i głównego propagatora eksploatacji ropy kępińskiej, dr. Paszkiewicza, który pijąc wieczorem herbatę stracił nagle przytomność. Wezwany lekarz Pogotowia przywrócił dra Paszkiewicza do przytomności. Herbata, którą pił dr. Paszkiewicz, została poddana analizie, która wykryła istnienie jakiejś nieznanej trucizny. Władze policyjne wszczęły energiczne dochodzenie w tej tajemniczej sprawie.

4.000 PUSTYCH LOKALI W WARSZAWIE

Związek właścicieli nieruchomości w Warszawie obliczył, że z powodu kryzysu stół obecnie pustką na terenie stolicy blisko 4.000 lokali sklepowych i mieszkalnych.

WŚCIEKŁY PIES POKASAŁ 5 OSÓB. W wsi Strawczyn, pow. kieleckiego, wściekły pies pokasał 5 osób, które przewieziono do szpitala w Kielcach. Poza tym tenże sam pies pokasał kilka innych psów, które ze względu na bezpieczeństwo zostały zastrzelone.

KONFERENCJA EPISKOPATU POLSKI.

Dnia 5 bm. rozpoczęły się obrady na Jasnej Górze Zjazdu Księży Biskupów z całej Polski. (KAP.)

Z Zakopanego.

WYBORY DO RADY MIEJSKIEJ W ZAKOPANEM.

Dnia 2 września b. r. odbyły się wybory do rady miejskiej w okręgu wyborczym nr. III, który obejmuje centrum Zakopanego. Frekwencja głosujących była stosunkowo słaba. Oddano ważnych kart do głosowania 1001. Lista nr. 1 otrzymała 791 ważnych kart do głosowania i 6 mandatów, lista nr. 2 otrzymała 210 ważnych kart do głosowania i 1 mandat. Do rady miejskiej z listy nr. 1 t. j. „Błoku gospodarczego” weszli: 1) dr. Zdzisław Czaplicki, 2) dr. Adolf Statter, 3) Stanisław Skulski, 4) Wiktor Chudzikiewicz, 5) Henryk Schabenbeck, 6) Jadwiga Staszkieviczowa. Z listy nr. 2 t. j.

Polskiej Partii Socjalistycznej wszedł Stanisław Berger Jankowski.

NIEPOGODA.

Pogoda w Zakopanem w bieżącym sezonie letnim nie dopisuje. Onegdaj przeszedł nad Zakopanem wiatr halny, który był pierwszym w tym sezonie, większych szkód jednak nie wyrządził. Od kilku dni pada deszcz z małymi przerwami. Potoki górskie i zakopiańskie wzbierały. Góry przysłonięte są gęstą mgłą.

W związku z ostatnią powodzią, gmina przystąpiła do naprawy szeregu mostów, które częściowo są już oddane do użytku. Również na Kamieńcu widać pracujących robotników około oczyszczenia koryta.

SAMOBÓJSTWO NIE MORDERSTWO W GÓRACH.

W związku ze znalezieniem zwłok topielca w Czarnym Stawie nad Morskim Okiem, odbyła się sekcja zwłok, która wykazała, że powodem śmierci było popelnienie samobójstwa przez utopienie się. Również dochodzenia policyjne nie wykazały ewentualnego morderstwa rabunkowego.

MŁODSI „OLD-BOY’E”.

Z powodu ulewnego deszczu, zawody pływackie o mistrzostwo Podhala w Jazczurówce, zgromadziły kilkanaście osób, które były świadkami kilku konkurencji przewidzianych programem zawodów. Wyniki przedstawiały się naogół bardzo słabo. Również oczekiwany z wielkim zainteresowaniem mecz piłki wodnej „Old-boy’ów”, rozczarował widzów, którzy widzieli wśród nich młodych zawodników.

NIEMIŁA PRZYGODA BULGARÓW.

W Polsce bawiła od pewnego czasu wiecieczka studentów bułgarskich z Sofii, złożona z kilkunastu osób. Cudzoziemcy po zwiedzeniu kilku miast polskich przyjechali do Zakopanego na 3 dni, dokąd miały być przesłane im pieniądze z konsulatu w Warszawie. Goście jednak nie mając pieniędzy nie mogli zwiedzić ani M. Oka ani dol. Kościeliskiej i siedzieli cały czas w Zakopanem, ścisłej mówiąc w Dworcu Tatrzańskim, gdzie zamieszkali. Dopiero po 10 dniach (!) konsul przesał im pieniądze, goście jednak zmuszeni byli z żalem odjechać do Sofii.

Humor

Raport sołtysa Psiej Wólki. — „Donoszę, że wczoraj złapałm jednego, co puszczał we wsie fałszywe złotówki. Przy nim znaleźliśmy dziesięć tych fałszywych złotówek. Tego człowieka zamknęliśmy, te pieniądze fałszywe posłaliśmy jako dowody rzeczowe, przekazem pocztowym do Wysokiego Sądu.

Z całego świata.

Otwarcie międzynarodowego kongresu filozofów w Pradze.

W sali parlamentu w Pradze odbyło się wtorek otwarcie ósmego Międzynarodowego Kongresu Filozofów, na który przybyło około 30 delegatów z przeszło 20 państw. — Otwarcie kongresu dokonał honorowy przewodniczący, minister oświaty Kreczmar, który wyraził podziękowanie zebranym za liczne uczestnictwo w obradach minio ciężkiej sytuacji gospodarczej i politycznej. Następnie przemawiał m.in. Bentsz, charakteryzując znaczenie prac kongresu i zaznaczając, że świat zmęczony kryzysem polityczno-społecznym oczekuje wyważenia z tej sytuacji. Kryzys przeżywa też ustrój demokratyczny, lecz właściwie jest to kryzys ludzi, a więc demokratów. Zadaniem filozofów naszych czasów jest przeprowadzenie ścisłego rozgraniczenia praw jednostek od uprawnień państwa i oparcie życia na zasadach etyki i rozumu. Następnie wygłosili mowy powitalne delegaci państw: A. Lalande (Francji), Orestano (Włochy), Montague (Stanów Zjedn.), Bazala (Jugosławii), Petrowici (Rumunii) i Tarkiewicz (Polski).

W drugim dniu kongresu obradowały komisje, wyłonione do specjalnych zagadnień. Grupa, zajmująca się kryzysem demokracji, obradowała przed południem pod przewodnictwem literata dr. K. Czapka. Dłuższe referaty poświęcone tej kwestii wygłosili: Józef Berthelmy, członek Instytutu Paryskiego i Ludwik Rougier, profesor z Beccanson, poczem wywiązała się ożywiona dyskusja. Po południu grupa ta obradowała pod przewodnictwem profesora uniwersytetu Masaryka w Pradze, Jar. Kallahsa, Przemówienia wygłosili: prof. Wiktor Basch z Paryża, prof. Petricone, doc. Fischer z Pragi i dr. P. Feldkeller z Berlina. Grupie zajmującej się zagadnieniem normy i rzeczywistości przewodniczył V. K. Skrach z Pragi. Z referatami wystąpili: filozof A. Wenzl z Monachium, Turek Fahri i profesorowie, Draghicesco, Targowiste oraz Sules. Grupa, zajmująca się stosunkiem religii do filozofii, której przewodniczył prof. J. L. Hromadka, wysłuchała referatu J. Chevaliera, dziekana filozoficznego fakultetu w Grenoble. Wreszcie w grupie zajmującej się pod przewodnictwem prof. R. Carnapa z Niemieckiego uniwersytetu w Pradze, „ważnością logicznej analizy dla poznania” poza prof. Łukasiewiczem z Warszawy, odczytali swe prace: prof. Driesch i prof. M. Schlick z Wiednia, prof. Jorgenson z Charlottenblundu i doc. Fischer. Na plenarnym posiedzeniu przemawiali: prof. W. Hellpach z Heidelbergu i T. V. Smith z Chicago.

Najbliższy program prac Międzynar. Unji Katolickich Związków Kobiety.

W tych dniach obradowały w Luksemburgu nowe prezydium Międzynarodowej Unji Katolickich Związków Kobiety, zakończyło prace nad przygotowaniem planu działalności Unji w ciągu najbliższego czterolecia 1934—1938 r. Zasadniczym tematem naukowych rozważań Unji będzie „kobieta katolicka we współczesnym społeczeństwie”, a tematami szczegółowymi, rozprawy trwającymi w pięciu oddzielnych komisjach: 1) religia, 2) moralność 3) rodzina, 4) wychowanie i 5) życie publiczne. Ponadto trzy specjalne komisje zajmą się studjowaniem zagadnień związanych z działalnością kobiety w kołach inteligencji, rolników i robotników. Inne komisje zajmą się sprawą poruszanych w Lidze Narodów zagadnień ochrony kobiety i dziecka. Najbliższy kongres Unji postanowiono zwołać do Brukseli w roku 1936, następny w roku 1938 — do Rzymu.

EPIDEMIA PARALIZU DZIECIĘCEGO W NIEMCZECH.

7 północnym Szlezwigu wybuchła epidemia paraliżu dziecięcego. W całym okręgu flensburskim zamknięto wszystkie szkoły.

PIERWSZORZĘDNY ZAWŁAD KRAWIECKI

JOZEFA GAUDYNA

Kraków, ul. Zgłibkiewiczza L. 5.

gmach P. K. O. — Telefon Nr. 139-28.

Wykonuje wszelkie roboty według najnowszych żurnali paryskich i londyńskich. — Wykonanie pierwszorzędne.

Ceny bezkonkurencyjne.

Dla P. T. Urzędników specjalne zniżki!

Historyczna Wystawa Legionów Polskich w Muzeum Narodowym w Krakowie.

II. Organizatorzy wystawy główny nacisk położyli na jej stronę historyczną, gromadząc wszystko to, co związane było z organizacją i działalnością bojową Legionów.

Oglądamy zatem w gablotach muzykalną, pieśni, modlitewniki legionistów i ich albumy z fotografiami, dokumenty, odnoszące się do organizacji Strzelec, N. K. N., periodyka strzeleckie i legionowe z lat 1912—1918, okopowe czasopisma żołnierskie, książki i broszury z lat 1905—1914, dotyczące Legionów Polskich, oraz przeróżne wydawnictwa, szkice itp.

W wielkiej ilości zebrano również i dzieła plastyczne z okresu 1914—1918, związane tematowo z dziedzina życia legionowego.

Najwięcej portretów oficerów i żołnierzy legionowych zostawili nam z pośród malarzy polskich, próbujących sił swoich w tym kierunku Jan Rembowski i Leopold Gottlieb. Są to malarze, a raczej rysownicy, ponieważ sobie pokrewni artystycznie. Obaj zostawili nam rysunkowe portrety prawie wszystkich wybitniejszych dowódców legionowych i typów żołnierskich, które stanowią nieocenione dokumenty owych czasów.

Prawdziwa ozdoba wystawy są 3 obrazy genialnego Jacka Maleczewskiego na tematy legjonowe, nabrzmiałe uczuciowością i pełne właściwej temu wielkiemu artyście wyżywności przy silnej, naturalistycznej formie. Nie brak i prac takich malarzy jak J. Fałat, T. Axentowicz, Siohulski, Kamocki, Pruszkowski, A. Karpiński, W. Kossak (reprezentowany tylko skromnym szkicem), są i obrazy Żelechowskiego, Stroynowskiego, Wodzinowskiego, Kunzeke. Uziębły, Janowski i Rozwadowski, jak również malarzy-żołnierzy, jak St. Dąbrowski, J. Piotrowski, St. Felsztynski, T. Korpala, Wł. Bielecki, J. Gumowski, W. Gutowski, L. Czechowski, Ig. Pinkas, T. Seweryn i inni. Najmłodsi z nich to Fr. Jazwiecki oraz K. Dzieliński. Pierwszy z nich, o założeniach ekspresjonistycznych, jakas dziwnie śmiała kreska, sprowadzona do syntetycznych skrótów, rysuje sytuacje z rannymi, zasieki i okopy, przekonywujące prawdą przeżytych sytuacji, — drugi, wkładający wiele sentymentu żołnierskiego w swe skromne i szczerze prace, odtwarza sceny batalistyczne i dobrze odczute typy ułanów (artysta dosłużył się stopnia rotmistrza). Prace Edwarda Rydza-Śmigłego i Kordjana Zamorskiego, oraz W. Wyrwińskiego (poległego w obronie Lwowa), wychowanek krakowskiej Akademii S. P., świadczą o wybitnym talencie ich autorów.

Rzeźbę reprezentują: J. Raszka, K. Laszczka, Wł. Konieczny (poległy w walkach), St. K. Ostrowski i St. Popławski (pyszny ułan), J. Juszczyk i Pelczarski.

Plastycznego działu wystawy dopełniają prace grafików legionowych ze znakomitym Leonem Wyczółkowskim na czele.

S. M. M.

Sport.

Włoscy piłkarze w Polsce.

W połowie b. miesiąca przyjeżdża do Polski włoska drużyna piłkarska, a mianowicie — F. C. Milano (Mediolan). Włosz rozegrają w Polsce kilka spotkań, a mianowicie: 15 września — z Pogonią we Lwowie, 16 września — z Cracovią w Krakowie, wreszcie — 23 września — z Ruchem w Wielkich Hajdukach.

25 POCIĄGÓW POPULARNYCH NA MECZ POLSKA — NIEMCY.

Na mecz Polska—Niemcy, który się odbędzie 9 września w Warszawie przybędzie z całego kraju 25 pociągów popularnych. Do Warszawy zjedzie kilkadziesiąt tysięcy widzów sportowych, aby być świadkami walki piłkarskiej.

Pozatem — z Berlina przyjedzie wycieczka 3.000 Niemców, a z niemieckiego Górnego Śląska — 2.600 osób.

Na mecz ten wysprzedano już prawie wszystkie bilety wstępu, w liczbie 30 tysięcy!

Nurmi ostatecznie zdyskwalifikowany.

Na zakończonym niedawno w Sztokholmie międzynarodowym kongresie lekkoatletycznym poruszano sprawę Nurmi. Na wniosek Fińskiego Zw. Lekkoatletycznego.

Zdaniem Związku Fińskiego uchwała Międzynarodowego Zw. która nie dopuściła przed dwoma laty Nurmi do igrzysk olimpijskich w Los Angeles, nie była dostatecznie umotywowana, wobec czego Związek Fiński domagał się ponownego rozważenia tej sprawy.

Po dłuższej dyskusji członkowie kongresu odrzucili wniosek dwunastoma głosami przeciwko 6.

W ten sposób sprawa Nurmi została ostatecznie załatwiona w Międzynarodowym Związku Lekkoatletycznym.

NIEMCY — SZWECJA.

Rozegrany w Sztokholmie mecz lekkoatletyczny Niemcy — Szwecja, zakończył się minimalnym zwycięstwem Niemiec. Stosunek punktów brzmiał 101 i 1/3 do 100 i 2/3.

Wśród nekanych głodem i chorobą ofiar powodzi.

Poniżej zamieszczamy dalszy opis pracy pielęgniarek na terenach powodziowych. Raport ten ilustruje nam z jednej strony rozpaczliwą sytuację ludności, dotkniętej klęską, z drugiej zaś — ofiarną pracę pielęgniarek, które, podobnie jak autorka (Halina Czajkowska-Antoniewiczowa) w niezmiennie trudnych warunkach spieszyły z pomocą chorym, nie zważając na niebezpieczeństwa.

Nazajutrz podplynęły wielkie galary. Już poprzedniego dnia nadszedł rozkaz przygotowania do częściowej ewakuacji. Zaczął się nieopisany płacz i lament. Zabierano matki z małymi dziećmi i same dzieci od lat sześciu do dwunastu. Odpływały na „suchy brzeg“ do sąsiednich wsi, ale

niepewne jutro, przerażone, krzyczały i zawodziły.

Było to tak rozdzierające, że saperzy mieli lzy w oczach. Odjechało razem z 500 dusz i 300 sztuk bydła, więc na wale uczyniło się znacznie luźniej. Nadplynęła na pontonach gorąca strawa: zupa ziemniaczana, kasza, jarzyny.

Galary z kobietami i dziećmi odpływały w samą porę. W godzinę później, koło południa, zerwała się straszliwa burza. Nieopisana groza! W fale rzek runęły fale szalonej ulewy. Świst wiatru złączył się z poszumem wód, z rykiem przerażonego bydła. Niebawem zaczął nas sieć grad. Ziemia na wale zmieniła się w trzęsawisko, w którym nogi grzęzły po kostki.

Tymczasem skończyły się doszczętnie zapasy w apteczce. Nowy ich transport nie nadeszedł, a niesposób było zostawić pozostałych na wale powodzią bez żadnych lekarstw. Trzeba było za wszelką cenę przeprawić się na drugą stronę Wisły. Jednak wiatr z deszczem nie ustawał, piętrzyły się fale, kręciły się wśród murów groźne wiry. Nie mieliśmy ani pontonów, ani dużych łodzi, tylko małe łódki, t. zw. tam „pychówki“. Żaden z wieśniaków nie chciał płynąć w takich warunkach. Dopiero na rozkaz policjanta — przybył on na wale poprzedniego dnia — wsiadło do łodzi trzech rybaków i wraz z nimi i z kapralem puściliśmy się w drogę. Kapral, który odebrany w Szwecji rozkaz nieustannego czuwania nad moją osobą spełniał niezwykłe gorliwie, odrzucając płaszcz i buty, żeby mi nie przeszkadzały, kiedy mnie przyjdzie ratować. — Nie czułam więc, pod taką opieką żadnego strachu. Przez cały czas przepływałam blisko półtorej godziny, wylewając wodę z czoła, które ciągle się napełniało. Prąd porwał nas ku nadbrzeżnym wierzbom, których czubki sterczały ponad powierzchnię wody, tam zaplątaliśmy się między pniami i gałęziami. Gdy udało się nam wywikłać i wypłynąć na główne koryto, wzmógł się deszcz i wiatr, wzdymając wokół nas wielkie, żółte fale.

Przybliżyliśmy wreszcie do brzegu. Zarekwirowaniem w Pawłowie końmi pojechaliśmy niezalaną powodzią okolicą do apteki w Nowym Korczynie. Tam, za pieniądze dane mi przez Urząd Wojewódzki, zaopatrzyłam się w nowy zapas materiału opatrunkowego. W masę precipitatu, wodę utlenioną, nadmanganian potasu, olej rycynowy, aspirynę i senegol.

Wróciłam do Pawłowa, ale już noc zapadła i mowy nie było o przeprawieniu się przez Wisłę. Rybacy radzili nocleg w szkole, oddalono-

nej o trzy kilometry. Poszłam więc wraz z nieodstępnym kapralem, grzaskim, ślizkim walem nadwodnym, wśród ulewy i w ciemności. Kilka krotnie wywróciłam się. Tuż przed północą do tarłiny wreszcie do celu, dwa zabłocone, zmoknięte nieboskie stworzenia... Mój towarzysz runął, jak stał, na pierwsze z brzegu krzesło i żadna siła ludzka nie mogła się go dobrać.

Przy pomocy gospodyni opatrzyłam śpiącego mu twarz, której skóra uległa zapaleniu, potem wyniesiono go na słomę do sąsiedniej klasy. Ja — o rozkoszy! — korzystając z uprzejmości gospodyni umyłam się mydłem i wodą pierwszy raz od wyjazdu z Krakowa, poczem wyciągnęłam się na sienniku! O szóstej ruszyliśmy z powrotem, a o ósmej przybliżyliśmy do naszego walu.

Woda już tak opadła, że można było dotrzeć do niektórych chat na pontonach, przeważnie na korytach. Wal opróżniał się. Wsie przedstawiały widok rozpaczliwy.

Porozwalane ploty, powyrywane drzewa, chaty zamulone, piece rozpadłe, pourywane framugi.

Sprzęty, wyniesione na strych, częściowo ocalały. Najgorsza jednak ze wszystkiego była porozielana wszędzie po wsiach martwa „gadzina“. Teraz, po opadnięciu wód, powietrze przesycał odór padliny. Ludność gromadziła się w chatach, które nie cierpiały od powodzi i nie raz kilka rodzin tłoczyło się w jednej izbie. Rozdziałem żywności zajęły się teraz liczne komitety pod kierunkiem saperów. Do nas pielęgniarek — ciągle pracujących z osobna — należało w dalszym ciągu opatrywanie chorej ludności, oraz udzielanie wskazówek higieniczno-sanitarnych i pilnowanie ich wykonania.

Jeżdżaliśmy od wsi do wsi zrazu na łodziach, potem końmi, zapurzającami się w wodzie po brzuchach.

trzeba było jechać stojąc na wozie, trzymając do góry ręce z żywnością i apteczką.

Coraz to ktoś, znajomy z walew, wybiegał na nasze spotkanie. Zwykle zajmowałyśmy jakąś izbę, i tu urządzaliśmy ambulatorium.

Nasza praca sanitarna polegała na zapobieganiu epidemjom. Straszliśmy ludność chole-
rą; pod tą grozą na gwałt oczyszczano i bieleno studnie chlorowaną wapnem, dostarczaniem przez wojsko, przegotowywaną wodę studzienną, a tam, gdzie studzien nie było, naprzód cedzono wodę rzeczną przez płótno, dopiero potem gotowano. W Bolesławiu powstał szpitalik na 25 łóżek na wypadek epidemji. Dalej, trzeba było pilnować otwierania okien w chatach. W powiecie mieleckim, w razie nieposłuszeństwa lekarz powiatowy polecił wprost wybijać okna.

Używaliśmy wszelkich środków lokomocji: pontonów, łodzi, koryt, koni — a czasem wieśniacy przenosili nas przez wodę „na barana“. W Mielcu przeznaczono Ośrodek Zdrowia na szpitalik, a pracę w nim powierzono pielęgniarcce Ośrodka, która podczas powodzi była odejęta na półkolonji wraz z dziećmi, a wróciła zaraz po opadnięciu wód.

W piątek 27 lipca nadszedł rozkaz, odwołujący punkty sanitarne z powiatu dąbrowskiego i mieleckiego. Urząd Wojewódzki złożył całą pracę w ręce miejscowych drużyn Czerwonego Krzyża.

Od środy dnia 5 b. m. w kinoteatrze „SZTUKA“

Kokietka, która wywołała rewolucję!

Najnowsza sława świata filmowego!

MAE WEST

w swojej najspanialszej kreacji pełnej przepychu i pikanterji jako

LADY LOU

Ujrzenie w tym obrazie największą rewelację i najorginalniejszą kobietę świata! Atrakcja! Wspaniała wystawa! W głównych rolach **MAE WEST**

„Kobieta która wie czego chce“ wystąpi w swoim pierwszym filmie, oraz **Cary Grand** i **Gilbert Roland** fascynują swoją świetną grą. Reżyserji znakomitego **LOWELA SHERMANA**. Dzisiejsza premiera **LADY LOU z MAE WEST** wzbudzi niezawodnie kolosalne zainteresowanie.

Poranki z powyższego filmu: w sobotę 8 hm. o godz. 3-tej w niedzielę 9 hm. o godz. 12-tej Ceny miejsc od 50 groszy.

Ruch wydawniczy

Czy św. Wojciech napisał Bogurodzicę?

We wrześniowym numerze „Przeglądu Po-wszczętnego“ obok artykułów: „Problem gruzli-
cy“ — dr. M. Kacprzaka. „Niecierpliwie bo-
ski“ — prof. Wł. Folkierskiego. „Współczesna
literatura francuska“ — Otto Forst-Battaglini.
„Józef Skultety“ — dr. J. Magiery. Przegląd
piśmiennictwa. Sprawy Kościoła. „Zakłady opie-
kuńcze dla dzieci i młodzieży w Polsce“ — ks.
St. Podoleńskiego T. J. na uwagę zasługuje
artykuł prof. dr. Józefa Birkenmajera pt. „Czy
św. Wojciech napisał Bogurodzicę“. Czytamy
tam:

„Na podstawie wszystkich, szeroko ujętych
rozważań dochodzę do niezachwianego przeko-
nania, że dawna tradycja o autorstwie św. Woj-
ciecha, poparta uroczystym zapewnieniem pol-
skiego prymasa Łaskiego, nie jest fałszerstwem
ani fantazją, jak to utrzymywali niektórzy ba-

dańcy, sami puszczający się nieraz — w braku
znajomości spraw kościelnych i literatury ko-
ścielnej — na karkolonne i zgola niezem nie
poparte fantazje, sugerując nawet takich, któ-
rzy mogliby w danych sprawach więcej wy-
jaśnić“.

Rzeczy ciekawe

Z więzienia na dySSERTACJĘ doktorską.

Więzienie karne w Walencji miało niedługo
sensację. Jeden z więźniów, Eloy Gardes, udał
się za zezwoleniem dyrektora więzienia San
Miguel do uniwersytetu dla obrony swej dys-
sertacji doktorskiej przed jury. Jury przyznało
młodemu człowiekowi tytuł doktora medycyny
za świetnie napisaną rozprawę. Eloy Gardes
dostał się do więzienia za zabicie w czasie
bójki jednego ze znajomych swego ojca. Prze-

chodził on wraz z ojcem ulicą, gdy zbliżył się
do nich ktoś z przechodniów, zaczepił Gar-
desa seniora i znieważył go. Syn ujął
się za ojcem i uderzył przechodnia tak nie-
szczęśliwie kijem w głowę, że tamten wkrótce
potem zmarł. Sąd skazał Gardesa 3-yma pomi-
mo okoliczności łagodzących i gorącej obrony
adwokata na pięć lat więzienia. Aby wyzyskać
czas zamknięcia za kratami więziennymi, Gar-
ces postanowił oddać się studjom nad medycy-
ną. Dyrektor więzienia nie tylko pozwolił peni-
tentowi pracować w celi, ale udzielał mu za
każdym razem zezwolenia na udanie się do
uniwersytetu, gdy wypadał termin egzaminu.
Nadszedł wreszcie po czterech latach studjów
dzień uroczysty obrony tezy doktorskiej przed
jury fakultetu medycznego. Gardes zdał z po-
wodzeniem i fakt ten był komentowany głośno
w całej Walencji, interesującej się żywo lo-
sem przypadkowego zabójcy.

Radio.

PIEŚŃ O WOLNOŚCI.

W czwartek dn. 6-go września o godz. 17
Teatr Wyobraźni nadaje słuchowisko pt. „Pieśń
o wolności“, napisane według motywów R. H.
Bartscha, przez Juliana Kornika. Słuchowisko
rozgrywa się we Francji w XVIII. wieku, czę-
ściowo w okresie przedrewolucyjnym, części-
owo zaś w okresie Wielkiej Rewolucji. Zasadni-
czym motywem słuchowiska jest umiłowanie
wolności, przejawiające się zwłaszcza wśród
gwardji szwajcarskiej, która strzeże Wersalu.
Na motywach pieśni śpiewanej przez wolnych
Szwajcarów zbudowany jest konflikt między
okresem feudalnym, a rewolucyjnym Francji.

„ŚWIAT PRZESZŁOŚCI“ — MIKROREWJA.

Szczególna ulubienica XX wieku — rewja —
znajdując już dzisiaj dostęp do wszystkich dzie-
dzin sztuki. Na scenie, w kinematografie,
w operetce i balecie znajduje zawsze chętnych
widzów. Tym razem zgromadzi bezzaprzecznie
chętnych słuchaczy, gdyż nadana będzie
przez radio w dn. 6-tym września o godz. 15.45,
a nosić będzie charakter wokalnemu-muzycznej
gazetki, w której znaleźć będzie można kronikę
wypadków politycznych i kryminalnych „dobre
rady“ dla gospodyń i t. d.

Programy stacji radiowych.

Piątek 7 września.

Kraków, (304.3) G.: 6.45 Audycja poranna
z Warszawy i Lwowa; 7.50 Koncert reklamowy
11.57 Sygnał czasu; hejnał; 12.03 Transmisja z
Warszawy; 12.10 Płyty; 12.45 Transmisja z
Warsz.; 13.05 Płyty; 15.30 Transmisja z War-
szawy; 15.35 Komunikaty LOPP; 15.45 Trans-
misja z Warszawy, Lwowa i Poznania; 17.50
Feljton aktualny 18.00 Fragment literacki;
18.15 Transmisja ze Lwowa, Łodzi i Warszawy;
19.00 Płyty 19.20 Transmisja z Warsz.; 19.30
Płyty; 19.45 Program na dzień następny; 19.50
Transmisja z Warsz.; 19.56 Lokalne wiadomo-
ści sportowe; 20.05 Transmisja z Warszawy;
22.45 Koncert reklamowy; 23.00 Transmisja z
Warszawy.

Lwów, (377.4) G.: 7.40 Zapowiedź programu
w wykonaniu „Wesołej trójki“; 15.35 Wia-
domości ekonomiczne oraz Giełda zbożowa;
16.45 Audycja dla chorych w oprac. ks. kap. M.
Rokasa; 17.15 Koncert solistów; 17.50 Przegląd
wydawnictw periodycznych; 18.05 „O Axelu
Munthe“, feljton literacki; 18.15 „Od Bostonu
do Szanghaju“.

Warszawa, (1345) G.: 6.45 Pieśń „Kiedy
ranne wstają zorze“; 6.58 Gimnastyka; 7.15
Dziennik poranny; 6.50, 7.08, 7.25 Muzyka po-
ranna z płyt; 7.35 Chwilka pań domu; 7.40 Za-
powiedź programu ze Lwowa; 7.50 Koncert re-
klamowy; 11.57 Sygnał czasu; 12.00 Hejnał;
12.03 Wiadomości meteor.; 12.05 Codz. prze-
gląd prasy; 12.10 Płyty; 12.45 Pogadanka dla
kobiet; 13.00 Dziennik południowy; 13.05 Pły-
ty; 15.30 Wiadomości o eksporcie polskim;
15.35 Przegląd giełdowy; 15.45 Koncert muzyki
lekkiej 16.45 Audycja dla chorych w opr. ks.
Rokasa; 17.15 Koncert z Poznania i Lwowa;
17.50 Przegląd wydawnictw; 18.00 Wiadomości
rolnicze; 18.10 Życie kulturalne i artystyczne
stolicy; 18.15 Koncert ze Lwowa 18.45 Odczyt:
„Gruzlica zwierząt i jej niebezpieczeństwo dla
człowieka“; 19.00 Płyty; 19.20 „Na marginesie
prób technicznych“ 19.30 Płyty; 19.45 Program
na dzień następny; 19.50 Wiadomości sportowe
20.0 Jak spędzić święta; 20.05 Koncert symfo-
niczny; w przerwie: Dziennik wieczorny oraz
„Jak pracujemy w Polsce“; 22.30 „Wybuch
wojny wspomnienie osobiste“; 22.45 Koncert re-
klamowy. 23.00 Wiadomości meteorologiczne;
23.05 Muzyka taneczna.

Katowice, (395.8) G.: 15.35 Giełda zbożowa
i towarowa w Katowicach oraz wiadomości
gospodarcze; 17.50 „Bery bójki śląskie“; 18.00
Odczyt: „Wybitni mężowie Śląska Cieszyńskiego“;
23.00 Skrzynka pocztowa w języku francu-
skim.

Co słychać w Krakowie.

Czwartek 6: Zacharjasza pr. i Eugenjusza. Wschód słońca 4.54, zachód 18.14. Długość dnia 13 godzin i 4 min.
Piątek 7: Melchjora Grodzieckiego m., Anasztazego i Reginy p. Wschód słońca 4.56, zachód 18.12. Długość dnia 13 godzin.

KOMU SKRADZIONO ZŁOTE PIÓRO I SAMOWAR?

Policja aresztowała Strączka Edwarda, lat 41, Lenartowicza 14, za kradzież wiecznego pióra wart. 30 zł. na szkodę nieznanego właściciela. — Osoba zainteresowana zgłosił się w I. Komisariacie P. P. w godz. urzędowych, celem rozpoznania.

W I. Komisariacie P. P. św. Jana 13 znajduje się samowar mosiężny używany pochodzący z kradzieży, który można oglądać tam w celach rozpoznawczych w godz. urzędowych.

KRADŁ BIELIZNĘ. Aresztowano Takarczyka Jana, lat 18, bez zajęcia, zam. przy ul. Piekarskiej 18, za kradzież bielizny wartości 400 zł. dokonanej w nocy na 4-go bm. ze strychu domu przy ul. Pl. Kazimierza Wielkiego 6, na szkodę kilku lokatorów tej kamienicy.

SMUTNE SKUTKI PIJAŃSTWA. Dnia 4-go bm. o godz. 20-tej, wezwane zostało Pogotowie Ratunkowe do Antoniego Chłastka, lat 22, zam. w Olszy pow. Kraków, który powożąc kołmi w stanie pijanym spadł z wozu na jezdnię na głowę, skutkiem czego stracił przytomność. Po przeprowadzeniu Chłastka przez lekarza Pogotowia Rat. do przytomności pozostawiono go opiece domowej.

ZAWIADOMIENIA I KOMUNIKATY.

ZMIANA ROZKŁADU JAZDY „LUX-TORPEDY”. Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych komunikuje, że w niedzielę dnia 9 września nie będzie kursował poc. Nr. Mt. 501 „Lux-Torpeda” z Krakowa do Zakopanego, odjeżdżający planowo o godzinie 9.20, natomiast pociąg ten będzie w biegu wyjątkowo w niedzielę dnia 10 września, według rozkładu jazdy niedzielnej.

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

ADORACJA NAJŚW. SAKRAMENTU. — Dnia 7 września, jako w pierwszy piątek miesiąca, odbędzie się całodzienna Adoracja Najświętszego Sakramentu w kościele św. Barbary.

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

ŚWIT: Buntownik (Vilma Baaky).
WANDA: Kot i skrzypce (R. Navarro).
APOLLO: Przedmieście (Wallace Beery).
SZTUKA: Lady Lou (Mac West).
UCIECHA: Nędznicy.
SŁONKO: I. Zaułki życia. II. Czarna rozpada.
PROMIEŃ: Brat diabła (Flip i Flap).
ADRIA: Królowa Krystyna, (Greta Garbo), Rewja.
BAGATELA: Dziewczę z gór. Na scenie ro-
wja p. t. „Serce Krakowa”.

ATLANTIC: I. Skandal w Budapeszcie. — II. Kobieta i bestja.

KINO DOMU ŻOŁNIERZA. Od 3—6 bm. Podwójny program: „Bogini pokus” w roli gł. Charlie Muray, i „Wielka atrakcja”, w roli gł. Ken Meynard.

—000—

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO.

Czwartek: „Zwyciężyłem kryzys” (Gość. wy-
stępy M. Maszyńskiego).
Piątek: „Zwyciężyłem kryzys” (Gość. wy-
stępy M. Maszyńskiego).

—00—

Z TEATRU MIEJSKIEGO IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj w czwartek i jutro w piątek gościnne występy świetnego artysty Teatru Narodowego w Warszawie Marjusza Maszyńskiego w doskonałej komedii węgierskiej P. Vulpius’a „Zwyciężyłem kryzys”. Świetna ta komedia zejdzie z repertuaru w najbliższych dniach, ustępując miejsca doskonałej komedii muzycznej p. t. „Domek z kart”, również z M. Maszyńskim. Próby odbywają się pod kierunkiem K. Wyrwicz-Wichrowskiego artysty i reżysera Teatrów wileńskich, zaangażowanego na sezon bieżący do Krakowa.

Nieprzyzwoitość „I. K. C.”

„Czas” i „Głos Narodu” zamieścili onegdaj list ks. metrop. Sapieli do ks. inf. Kulnowskiego z potępieniem prasowej nagórki na sposób odbudowy „wikarówki” przy kościele Marjańskim w Krakowie. List ks. metropolity godził oczywiście w „I. K. C.”, on bowiem tę kampanię zaczął i doprowadził do szczytów demagogii. Drukując ten list wstrzymaliśmy się jednak od wskazywania na ten jego charakter. Chcieliśmy redakcji „I. K. C.” umożliwić dyskretne wycofanie się z zajętej pozycji. Cóż jednak „I. K. C.” zrobił?

W ostatnim numerze — zredagowanym po ogłoszeniu listu ks. metropolity — wraca redakcja „I. K. C.” do sprawy „wikarówki”. Mianowicie przedrukowuje korespondencję „Gazety Warszawskiej”, pokrywającą się ze stanowiskiem „I. K. C.” i dodaje:

„Notujemy ten głos warszawskiego dziennika, jako jeszcze jeden dowód, że nie tylko opinia całego Krakowa ale i ca-

łej Polski jest zgodna z naszym stanowiskiem w sprawie wikarówki. Mamy nadzieję, że głos całej Polki w tej sprawie będzie respektowany”.

Musi być bardzo źle z pozycją „I. K. C.”, jeśli na jej poparcie przytacza aż — — — „Gazetę Warszawską”, z którą się prawie ustawicznie procesuje. Wiadomo — dlaczego to robi! Chodzi mu o osłabienie wystąpienia ks. metropolity. Dlatego Jego autorytetowi przedstawia organ Stron. Narodowego, który z pewnością nie bardzo będzie z tego zadowolony. Jest to nieuczynny wybieg. — Nadto nielojalność, jeśli się zważy, że w kon-
cernie „I. K. C.” pracują: prezes diecezjalnej „Akcji Katolickiej” i para księży.. Wreszcie i nieprzyzwoitość „I. K. C.” wyraża na dzieje, że po wypowiedzeniu się „Gazety Warszawskiej” teraz „Głos całej (?) Polski w tej sprawie będzie respektowany”; a więc, że zwycięży pogląd „I. K. C.”, a nie stanowisko poparte przez ks. metropolitę.

Obsada lekarska szpitala Ubezpieczalni Społ. w Krakowie.

W związku z mającym nastąpić otwarciem Oddziału chorób wewnętrznych docenta U. J. szpitala im. Gabriela Narutowicza przy ul. Prądnickiej. Dyrekcja Ubezpieczalni Społecznej w Krakowie powołała na stanowisko dyrektora szpitala i ordynatora (prymariusza) Oddziału ginekologiczno-polożniczego Dra Jana Szancenbacha, na zastępcę ordynatora tegoż Oddziału Dr. Bronisława Stępowskiego, na ordynatora

Oddziału chorób wewnętrznych docenta U. J. Dr. Feliksa Siedleckiego, na ordynatora Oddziału chirurgicznego Dr. Jerzego Jasieńskiego, na ordynatora Oddziału dermatologicznego Dr. Rudolfa Trzebiekiewicza, na kierownika pracowni roentgenologicznej Dra Pawła Adamowicza i na kierownika pracowni chemiczno-bakteriologicznej Dr. Antoniego Donheisera.

Dziś na ekranie teatru świetlnego „UCIECHA” Starowiślna 16.

Na otwarcie sezonu jesiennego największy film świata
Miljonowy film dla milionów

NĘDZNICY

według Victora Hugo. — Reżyserował:
Raymond Bernard. — Muzyka: Viktor
Honneger.

W głównych rolach: Harry Baur, Charles Vanel, Henri Kraus, Florelle i inni.
Nowa wersja dźwiękowa.

Z uwagi na wielką długość programu początek o godzinie 4.45, 7 i 9.15

Ograniczenie liczby studentów Wydziału Prawa.

Dziedkanat Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jag. w Krakowie przesyła nam komunikat nast. treści:

„Ze względu na ograniczenia liczby studentów I roku prawa, wprowadzone w bieżącym roku szkolnym przez Ministerstwo Wyznań Rel. i O. P. — zaleca się jak najrychlejsze zgłaszanie się do wpisu, gdyż w dniach późniejszych może zaistnieć brak wolnych miejsc. Wpisy rozpoczynają się 24 września 1934”.

Dopisek Red.: Zarządzenie to ograniczają-

ce przyływ młodzieży na wydział prawa zastosowały w tym roku wszystkie uniwersytety. Geneza jego tkwi w braku miejsca na uniwersytetach, dla tak wielkiej liczby kandydatów na prawników, oraz w tem, że zaledwie część kończących dzisiaj studia prawnika znaleźć może w przyszłości zajęcie. Reszta zaś pozostaje bez posad i możliwości pracy. Chcąc temu stanowi rzeczy w pewnym stopniu zaradzić, Ministerstwo wydało powyższe zarządzenie.

—0000000—

Kraków otrzyma reprezentacyjny stadion sportowy.

Onegdaj odbyło się na Ratuszu posiedzenie Miejskiego Komitetu W. F. i P. W. w sprawie budowy Miejskiego Parku Sportowego i Reprezentacyjnego Stadionu w Krakowie.

Gmina przeznaczyła pod przyszły stadion cały obszar byłego toru wyścigowego o powierzchni 25 ha wartości ponad 4 miliony zł. Projekt Stadionu opracowany przez inżyniera M. Bukowskiego przewiduje pływalnię sportową i kąpieliska z plażami, boiska lekkoatletyczne, piłkarskie, gier sportowych, boisko kobiece, tor łuczny korty tenisowe, tory łyżwiarskie, hokejowe oraz trybuny reprezentacyjne. Finansują to dzieło Państwowy Urząd P. W. i W. F. oraz Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej.

Roboty ziemne dookoła przyszłego Stadionu rozpoczęły się już z wiosną przy pomocy Ochotniczych Drużyn robotniczych. Obecnie przystępuje się do wykonania trybun dla lekkoatletyki z żelazo betonu kosztem około 100.000 zł. bez słupów przed widownią.

Czy strajk krawiecki?

Niektóre pisma krakowskie podały wiadomość o wybuchu strajku krawieckiego w naszym mieście. Jak się informowaliśmy w Izbie Rzemieślniczej i u poszczególnych mistrzów krawieckich wiadomość jest o tyle nieścisła, że w strajku nie biorą udziału krawcy zgrupowani w cechu.

Ruch strajkowy obejmuje natomiast grupę krawców, pracujących dla sklepów konfekcyjnych. W ostatnim czasie Izba Rzemieślnicza podjęła próbę zwolnienia konferecji właścicieli sklepów konfekcyjnych i krawców pracujących dla nich, celem ustalenia cennika, któryby zapobiegł wyzyskiwaniu krawców przez sklepy konfekcyjne. Niestety właściciele sklepów na konferencję tę nie stawili się uniemożliwiając osiągnięcie porozumienia na godziwych warunkach.

—000—

NA TARGOWICĘ MIEJSKĄ spędzono w dniu 4 bm. ogółem 184 koni i płacono za sztukę: za konie pojazdowe od 200 do 300 zł, za konie pociągowe lekkie od 150 do 220 zł, za konie rzeźne od 30 do 60 zł.

Ze spędzonych koni sprzedano za graucie kraju 4 sztuki na rzeź miejscową 4.

ALLIANCE FRANÇAISE

kursa języka francuskiego
rozpoczynają się w najbliższym czasie.
W gronie wykładowców p. p. profesorowie B. Hamel, H. Bernard, H. Szycka i inni.
Opłata 5 złotych miesięcznie.
Wzisy: ulica Krupnicza 2, I-sze piętro
od 5-tej do 7-mej.

Informacje pisemne u p. Dyrektora B. Hamel'a, ul. Czysła 12.

Węgrzy w Krakowie.

Po wielu latach znówu gościł będzie Kraków najsilniejszą reprezentacyjną drużynę węgierską. Zawodowcy węgierscy bardzo poważnie liczą się ze spotkaniem niedzielnym. — Oczekiwania sensacji odnoszą się przede wszystkim do gry ataku węgierskiego, w którym Markos i Vince reprezentują poziom u nas dotąd niewidziany. Sławna ta dwójka na mi strzostwach świata za imponowała piłkarzom wszystkich krajów światem zgraniem i sztuczkami, którym nie potrafili przeciwdziałać najlepsi pomocnicy i obrońcy kontynentu.

Tradycja świetnych pomocników zachowała się na Węgrzech do tej pory a Palotas — Czulaj — Szaniszo są tego najświetniejszym potwierdzeniem. Godnem uzupełnieniem drużyny jest obrona, gdzie Vago i Flora a za nimi bramkarz Alberti, tworzą najsilniejsze trio o brońne na Węgrzech.

Czy Kraków potrafi skutecznie przeciwstawić się takiemu przeciwnikowi, to pytanie, na które odpowiedź padnie w niedzielę na boisku Wisły. Bardzo silny zespół Krakowa daje nadzieję, że mimo kontynentalnej klasy gości, piłkarze nasi wniosą się do poziomu, który odpowie powadze naszego grodu.

Uczmy się latać na szybowcach.

Jednym z ośrodków, w którym można przejść teoretycznie i praktycznie wyszkolenie szybowcowe jest Kraków. Dla początkujących naukę pilotażu szybowcowego Krakowskie Koło Szybowcowe urządza w bieżącym roku kurs pod nazwą „Jesień 1934”, rozpoczynający się 10 września. Warunki przyjęcia:

1) Ukończony wiek 16 lat, 2) dla niepełnoletnich pisemna zgoda rodziców lub opiekunów 3) dodatni wynik badania lekarskiego, dla pilotów szybowcowych w poradni sportowo-lekarskiej przy ośrodku wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego (zlecenia wydaje Koło). Pierwszeństwo w przyjęciu do szkoły mają kandydaci posiadający: Kwalifikację dla członków ośrodka przysposobienia wojskowego, wiek przedpoborowy i drugi stopień P. W. ogólnego. Opłata za całkowity kurs wynosi 80 zł. Wszelkich informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje sekretariat Kraków. Rynek Główny 5, II. p. czynny codziennie od godziny 19—20-tej.

Z kin krakowskich

UCIECHA, „Nędznicy”. Powieść W. Hugo oglądamy tym razem w nowej zupełnie wersji dźwiękowej, opracowanej we Francji przez reżyserów: R. Bernarda i A. Langa. Z ilustracją muzyczną W. Honnegera. Wstrząsające dzieje życia b. galernika Jeana Valjeana odtworzone na ekranie z całą plastyką i pełnią życia, w pięknej oprawie plenerowej i dekoracyjnej. Artystycznym technicznym idzie w parze z doskonałą grą odtwórców ról głównych, których zespół tworzą znani artyści paryscy: Harry Baur (Jean Valjean), Charles Dullin (Thenardier), Ch. Vanel (Javert), H. Krauss (biskup Myriel), Odette Florelle (Fantina) i w. in. Na osobne wyróżnienie zasługuje młodociana Gaby Triquet, kreująca z talentem rolę młodej Cosette. Dzieło filmowe wysokiej klasy.

Humor.

Wyjaśnienie. — Tatusiu, dlaczego murzyni są czarni?

— Głupie pytanie! Przecie, gdyby nie byli czarni, to by nie byli murzynami.

Najpilniejsza sprawa. — W czasie przedstawienia przybiega do dyrektora prowincjonalnego teatru bileter i woła:

— Panie dyrektorze! Jakiś widz upadł z galerii do krzesła! Co robisz?

— Niech dopłaci zaraz różnicę ceny biletu! — odpowiada dyrektor.

**Przedsiębiorstwo Elektrotechniczne
Inżynier Bolesław JURSKI**
Kraków, ulica Jagiellońska L. 4. — Telefon 131-98.

**Efektowne i tanie oświetlenie wnętrza i wystaw lokali handlowych
osiąga się
używając żarówek „Rex”**
Oferty i prospekty na żądanie bezpłatnie.

NOWO-OTWARTA

mleczarnia — restauracja — kawiarnia.

„ZACISZE“

przy ulicy SZEWSKIEJ 27 (róg plant)

pod kierownictwem (b. właśc. Kawiarni Ziemiańskiej)

P. WACŁAWA LIPINSKIEGO

poleca znakomite obiady, kolacje oraz śniadania

wiedeńskie. Kawę lub herbatę 2 bułki 2 małe

2 jajka oraz miód lub konfitura za 1 zł.

Z ostatniej chwili.

Odwiedziny floty rosyjskiej.

Warszawa, 5. 9. (PAT.) We środę w godzinach rannych oficerowie floty sowieckiej z admirałem Gallerem zwiedzili centralny instytut wychowania fizycznego na Bielanach, następnie zwiedzili lotnisko mokotowskie oraz lotnictwo wojskowe na Okęcie.

O godz. 13.30 goście sowieccy byli podejmowani śniadaniem, wydanym przez prezydenta miasta.

Kielce, (PAT.) Stan wody na Wiśle pod Nowym Korczynem wynosi 3.35 m. ponad poziom normalny. Woda przybiera około 3 cm. na godzinę. Spodziewany jest dalszy przybór wody z powodu wezbrania Dunajca. W ostatniej chwili woda na Wiśle pod Sandomierzem zaczęła ponownie wzbierać. Sytuacja jest poważna. Wydane zostały zarządzenia ochronne. Padający bezustannie deszcz wpływa ujemnie na sytuację ogólną.

FABRYKA FAŁSZYWYCH MONET W KIELECKIM.

Kielce, (PAT.) Na terenie powiatu miechowskiego wykryto fabrykę fałszywych monet 1-no, 2 i 5-złotowych. Policja stwierdziła, że sprawcami podrabiania i puszczenia w obieg fałszywych monet są bracia Franciszek i Wit Nowakowie z Zagłębia Dąbrowskiego. Fabryka mieściła się we wsi Wola Wieleńska. Wszystkich aresztowano i osadzono w więzieniu.

—O.O.O.—

SPOTKANIE BENESZA Z LITWINOWEM.

Praga, (PAT.) Czechosłowackie biuro prasowe donosi: Dzisiaj, jak donosi komunikat oficjalny, w Mariánské Lázně odbyło się spotkanie Litwinowa z Beneszem, podczas którego wymieniono poglądy na ogólną sytuację polityczną w związku z paktem wschodnim i z nadchodzącą sesją ligi.

ZAMACHY BOMBOWE NA KUBIE.

Hawana, 5 września. Akty sabotażu i zamachy bombowe szerzą się na Kubie coraz bardziej. Wczoraj na przedmieściu Hawany podczas obchodu strażi pożarnej rzucana została bomba, od której pewien strażak i uczeń ponieśli śmierć a wiele osób odniosło rany. Dokonano wielu aresztowań.

ANTONI ROTHE

Fabryka świec kościelnych

poleca

znane ze swej dobroci wyroby

Kraków, ul. Sławkowska 20

Tel. Nr. 121-74.

Rok zał. 1879.

KONSERWATORJUM TOW. MUZYCZNEGO.

GO. W związku z notatką zamieszczoną w naszym piśmie z d. 28. VIII. b. r. należy wyjaśnić, że Konserwatorium Tow. Muzycznego w Krakowie otrzymało pismo Min. W. R. i O. P. z d. 31. VII. 1934. Nr. I. Pol. 2881/34 zarządzające, by wpisy studentów na rok szk. 1934/35 zostały przeprowadzone na blankietach przeznaczonych dla szkół wyższych.

Żucie społeczno-gospodarcze.

Strajk, za którym stoi rząd i prezydent.

GIGANTYCZNY STRAJK.

Od trzech dni trwa w Ameryce niezwykły strajk robotników tkackich. Nawet na stosunki amerykańskie jest w swoim rodzaju „rekordem“ porzucenie pracy przez około milion robotników jednej z najważniejszych gałęzi przemysłu w Nowym Świecie — a mianowicie zakładów bawełnianych, wełnianych i sztucznego jedwabiu. Zasadniczo sam fakt podjęcia strajku przez amerykańskie organizacje zawodowe, nie byłby jeszcze osobliwością, nawet uwzględniając jego rozmiary. Mniej więcej od roku, od kiedy zaczęły działać zarządzenia Roosevelta, sięgające w głąb struktury życia gospodarczego Stanów, jesteśmy dość często świadkami ruchów strajkowych, czy to chodziło o farmerów usiłujących wywalczyć tą drogą wyższe ceny płodów rolnych, czy o robotników przemysłowych, których jeden z ostatnich większych strajków był tłem krwawych zajęć w Kalifornii i na ulicach San Francisco.

RZĄD PO STRONIE ROBOTNIKÓW.

Rewolucja toczącego się w tej chwili targu w amerykańskim świecie pracy jest stanowisko rządu wobec strajkujących, odbiegające w zupełności od utartych w tej mierze pojęć na gruncie europejskim a wprost rewolucyjne, jeśli idzie o stosunki amerykańskie. Oto w przeddzień wybuchu strajku ukazał się komunikat rządu waszyngtońskiego, w którym oświadcza on w sposób zupełnie stanowczy że opowiada się za żądaniem robotników, bierze ich stronę i uznaje wysunięte postulaty za niesprawiedliwe i słuszne. Sytuacja jest więc na pozór paradoksalna: rząd popiera strajkujących przeciwko przedsiębiorcom, którzy z kolei rzucają w stronę aranzjerów strajku zarzuty, że są komunistami i że działają przeciw interesom państwa. Trzeba jednak zwrócić uwagę na rodzaj postulatów, w imię których strajkujący podjęli walkę. Brzmiały one następująco:

1) 6-godzinny dzień pracy i 5-dniowy tydzień pracy przy wyrównaniu płac we wszystkich okręgach. 2) utrzymanie płac na poziomie dotychczasowym. 3) pełne równouprawnienie w traktowaniu robotników zorganizowanych. 4) nieprzydzielanie robotnikowi więcej aniżeli jednego krosna, bez specjalnego wynagrodzenia. 5) uznanie związku jako strony reprezentującej robotników podczas rokowań. 6) ustanowienie sądu rozjemczego i 7) zwiększenie reprezentacji urzędu związkowego odbudowy narodowej w biurach pracy poszczególnych okręgach.

Jak się zatem okazuje, robotnicy nie żądają nic więcej, jak wprowadzenia w życie zarządzeń prezydenta Roosevelta w zakresie rekonstrukcji gospodarczej o skróceniu czasu pra-

cy, reprezentacji robotniczych, utrzymaniu poziomu zarobków i t. d.

POMOC WŁADZ W NATURZE.

Ten wzgląd tłumaczy zaangażowanie się prezydenta i rządu Stanów po stronie strajkujących. Na czym pomoc ta będzie polegać? Według oświadczenia komisarzy opieki społecznej w stanie nowojorskim Hopkinsa, władze nie będą udzielały pomocy strajkującym dlatego tylko, że oni nie pracują, lecz hańdzą będąc. dy wypadek oddzielnie, a w każdym razie pomoc ta będzie udzielana w naturze, nie w gotówce. Ponieważ robotnicze związki zawodowe nie rozporządzają znacznymi funduszami, pomoc materialna ze strony władz nie jest dla nich bez znaczenia, najważniejszym atoli jest moralne poparcie rządu, na które w walce swej mogą się powołać.

WROGI FRONT Z HOOVEREM NA CZELE.

Roosevelt, jest tym prezydentem Stanów, który miał odważyć wziąć w obronę „małego człowieka“ i postawił sobie za cel zapewnienie mu pracy i chleba. By cel ten osiągnąć, uderzył w wielki kapitał i wielki przemysł. Pociągnął miljonierów amerykańskich przed sądy dla wyrachowania się ze stanu majątkowego i zobowiązań wobec skarbu, kodeksami zaś NRA skrepił samowolę wielkich przemysłowców w zakresie zarobków, zatrudnienia i czasu pracy robotników. Zmobilizował przeciw sobie świat kapitalistyczny broniący nietykalności metod tradycyjnego dla Ameryki, liberalnego ustroju. Na czele tego frontu anty-Rooseveltońskiego stanął b. prezydent Stanów Herbert Hoover, który podobnie jak za czasów swego urzędowania, reprezentował i chronił wybitnie interesy wielkiego kapitału.

Wystąpił on na łamach „Saturday Evening Post“ z ostrą napaścią na politykę gospodarczą swego następcy twierdząc, że przeprowadzenie programu gospodarczego Roosevelta oznaczać będzie koniec wszelkiej swobody i inicjatywy. Wystąpienie Hoovera spowodowało ostrą odprawę ze strony departamentu stanu, który oświadczył, że prez. Roosevelt dla bandy i pokoju światowego uczynił już znacznie więcej niż Hoover.

W chwili obecnej pracuje propaganda strajkowa robotników i antystrajkowa przemysłowców, pełną parą. Jedna strona dąży do wciągnięcia w akcję jak największych rzesz robotniczych, druga odciąga robotników od strajku — idzie o wykazanie przewagi swych wpływów. Jak wynika jednak z depesz ruch strajkowy przybiera ciągle na sile. Walka o społeczno-polityczne reformy Roosevelta trwa i nie się z sobą zapowiadają doniosłych w przyszłości przemian w ustroju wewnętrznym Stanów. Nie będą też one bez wpływu na stosunki w innych krajach.

W.

Aby temu zapobiec, wydano w Niemczech specjalne przepisy, które określają dokładnie, jak należy używać obu tych trujących związków. Najważniejszym punktem tych przepisów jest żądanie, aby pranie i odcyszczanie w płynach „Tetra“ i „Tri“ odbywało się w szczelnie zamkniętych aparatach, suszenie zaś odziegnię po praniu — w dobrze wentylowanych suszarkach. W ten sposób uniknie się zanieczyszczenia powietrza w całym lokalu pracowni.

—OO—

Dotkliwie kary za nadużycia podatkowe.

Ministerstwo Skarbu kończy pracę nad nowymi rozporządzeniami podatkowymi do ordynacji podatkowej. Rozporządzenia te ukażą się jeszcze przed końcem bm., tak by dotrzymany został przewidziany w ustawie termin wejścia w życie przepisów z dn. 1 października.

Wprowadzone będą nowe zasady stosowania sankcyj karnych za nadużycia podatkowe. Niezależnie od kary aresztu do 6 miesięcy, stosowane będą grzywny w wysokości 1—25-krotnej z sum uszczuplenia doznanego przez Skarb Państwa na skutek fałszywych zeznań, zafałszowania dowodów udaremniających wymiar podatków i t. d. Za odmowę wykazywania ksiąg handlowych wymierzane będą grzywny w wysokości do 3.000 zł.

Wysokie kary przewidziane są za nadużycia polegające na prowadzeniu przedsiębiorstw bez świadectw przemysłowych, lub kart rejestracyjnych. Za brak świadectwa przemysłowego może być nałożona grzywna do 25-krotnej wysokości opłaty za patent, zaś za brak karty rejestracyjnej grzywna 3-krotna.

Odrębne przepisy regulują odpowiedzialność osób trzecich w postępowaniu podatkowym. Świadkowie, lub biegli, którzy swoim zeznaniem zawierającym nieprawdziwe fakty, spowodują nieprawidłowy wymiar podatku, podlegają karze grzywny do 5.000 zł. Sankcje karne w tym samym rozmiarze przewidziane są za zdradę tajemnic podatkowych przez członków komisji odwoławczych.

Zaległości w zakładach ubezpieczeń.

Zaległości składkowe w instytucjach ubezpieczeniowych na 1 stycznia br. około 290 milionów zł. Zaległości byłych kas chorych wynoszą 45 proc. tej sumy, zakładu ubezpieczeń od wypadków ponad 80 proc., a Zupu 13 proc. Największe zaległości mają instytucje ubezpieczeniowe, które działają na obszarach, objętych województwami centralnymi, wschodnimi i południowymi.

—OOO—

288 TYS. BEZROBOTNYCH W POLSCE.

Według ostatnich danych biur pośrednictwa pracy Funduszu Bezrobocia, liczba bezrobotnych, zarejestrowanych na terenie całego kraju w dniu 1 bm. wynosiła ogółem 288.488 osób, wykazując spadek bezrobocia w ciągu tygodnia o 698 osób.

Liczba bezrobotnych w Warszawie wynosiła 28.723 osób, w Łodzi 26.205 bezrobotnych, a Śląsku 89.697 osób.

—OO—

Giełda krakowska.

Kraków, 5 września. Giełda: Bank Polski 89 i pół — 90, dolarówka 52.50, budowlana 45, dolar 5.17—5.19, Londyn 26—26.20, Szwajcaria 172.25—173, Berlin 206.50—208.

Zatrucia robotników w pralniach chemicznych.

W nowoczesnych pralniach chemicznych stosuje się od pewnego czasu do czyszczenia tkanin zamiast benzyny t. zw. płynów „Tetra“ lub „Tri“ (czterochloru węgla i trójchloroetylu). Związki te rozpuszczają tłuszcz równie dobrze, jak benzyna, są natomiast niepalne. Dzięki temu unika się wybuchu pożaru, co dawniej zdarzało się w pralniach chemicznych dość często.

Niestety, nowoprowadzone związki są trujące dla człowieka, posiadając właściwości narcoetyczne. Jak wykazało krótkie doświadczenie w pralniach chemicznych, a także w przemyśle włókienniczym i metalowym, gdzie używa się również płynów „Tetra“ i „Tri“ (n. p. przy odłuszczeniu wełny, przy usuwaniu smarów z

części metalowych), robotnicy, pracujący w atmosferze, zanieczyszczonej parami tych związków, ulegają bardzo łatwo ciężkim i poważnym zatruciom.

Drugi dzień strajku włókienniczego w Ameryce.

Nowy Jork, 5 września. (PAT.) Do chwili obecnej porzuciło pracę około 50 procent robotników przemysłu włókienniczego. Drugi dzień konfliktu zaznaczył się ogromnym zwiększeniem liczby strajkujących, a pierwsze wiadomości nadchodzące z Nowej Anglii i południowych Stanów donoszą o bardzo ożywionej działalności delegacji strajkowych. Naogół działają oni spokojnie, w kilku jednak miejscach doszło do zatargów pomiędzy strajkującymi a policją i strażami, przedział. Władze w szeregu okręgów w obawie przed rozlewem krwi powzięły zarządzenia zapobiegawcze.

Przedstawiciele robotników i pracodawców ogłaszają odbiegające od prawdy cyfry, dotyczące strajkujących i pracujących robotników. Ścisłe dane, dotyczące strajku są: w Nowej Anglii strajkuje 50 tys. pracuje zaś 75 tys. robotników przemysłu tkackiego. W północnej i południowej Karolinie strajkuje 80 tys., a pracuje 8 tysięcy.

Przewodniczący federacji robotników przemysłu odzieżowego polecił przystąpić do strajku 10 tys. robotników bawełnianego przemysłu odzieżowego w St. Luis i 5 tys. robotników w Kansas City.

Zajścia.

Nowy Jork, 5 września. (PAT.) W miejsco-

wości Fallriver (stan Massachusetts) doszło do zajść, w których wyniku aresztowano trzy osoby. Przyczyną awantury było uderzenie przez jednego ze strajkujących w twarz robotnika pracującego. W Cedartown (stan Georgia) doszło również do zaburzeń, w czasie których strajkujący używali pałek. Aresztowano 6 kobiet i dwu mężczyzn.

Optymizm obu stron.

Nowy Jork, 5 września. (PAT.) Prezes przemysłowców tkackiego instytutu bawełnianego Sloan podaje do wiadomości, że w przedsiębiorstwach bawełny pracuje co najmniej ćwierć miliona robotników. Sekretarz generalny federacji robotników przemysłu jedwabniczego Schweitzer ogłasza, iż strajkuje obecnie 60 proc. robotników tego przemysłu, a od dziś wieczorem liczba strajkujących wzrosła do 80 proc. W trzech ośrodkach przemysłu bawełnianego w stanach południowych, gdzie strajkujący zajęli postawę agresywną, skonsygnowano policję i gwardię narodową.

W Nowym Jorku odbędzie się w środę zebranie, które zadecyduje, czy 200 tys. robotników przemysłu odzieżowego przystąpi na znak solidarności z robotnikami przemysłu włókienniczego do strajku.

—XX—

Od czwartku dnia 6 bm. w kinoteatrze „Apollo“

Najnowsze arcydzieło ze złotej serii naszych filmów 1934/35, które przewyższyło wszelkie dotychczasowe sukcesy filmowe!

PRZEDMIEŚCIE

Wspaniały, barwny i wesoły film, o zdumiewającej świeżości i rozmachu, pełen pikantrych przysłów! Frapująca akcja! — Szampański humor! — Bajeczne tempo! — Niesłychanie sensacyjne atrakcje! — Najwyższa klasa artystyczna! — Rekordowy koncert gry aktorskiej! — Cztery gwiazdy pierwszej wielkości: WALLACE BEERY, FAY WRAY, JACKIE COOPER, GEORGE RAFT

Reżyserował: słynny realizator Raoul Walsh. Film ten krejczy na czele tegorocznej produkcji.

W programie: Najnowsze kolorowe SILLY SYMPHONY • przezabawne MICKEY MOUSE

Poranki z powyższego filmu: w sobotę 8 h. m. o godz. 3 pop., w niedzielę 9 h. m. o g. 10-tej i 12-tej w południe. — Ceny miejsc od 30 groszy.

Szeregi strajkujących rosną.

Nowy Jork, 5. 9. (PAT). Według ostatnich wiadomości o przebiegu akcji strajkowej w przemyśle tkackim, ilość robotników strajkujących stale wzrasta. Od jutra rozpocznie się strajk robotników przemysłu jedwabniczego w Peterson Newjersey, którzy w ilości 200 tysięcy poprzec mają robotników przemysłu bawełnianego i wełnianego. Delegaci komitetu strajkowego przebiegają kraj, agitując robotników tkackich, pracujących jeszcze do przyłączenia się do wspólnej akcji.

W Fall River (Massachusetts) policja mu-

siała użyć broni, aby uwolnić 300 robotników, którzy przystąpili do pracy i których koledzy strajkujący w liczbie 10 tys. obiegli w fabryce, chcąc wywrzeć na nich presję. Rozpędzając tłum robotników, obiegających budynki fabryczne, policja oddała kilkadziesiąt strzałów rewolwerowych. Na szczęście obyło się bez ofiar.

W Anglii biją faszystów.

London, 5 września. W północnej części dzielnicy londyńskiej Highgate doszło wczoraj wieczór do wykroczeń antyfaszystowskich. — Przed budynkiem, gdzie odbywało się zgromadzenie faszystowskie grupy Mosleya, zebrała się znaczna ilość młodzieży demokratycznej, która poczęła na grupy faszystów rzucać kamie. Doszło do bójki, w toku której kilka osób odniosło lżejsze rany. Na miejsce przybył samo chodami silniejszy oddział policji, która zapobiegła dalszym okiesom.

London, 5 września. Ze względu na zapowiedzianą na niedzielę w Hyde-parku demonstrację faszystów angielskich i zapowiedziane kontrademonstracje innych ugrupowań politycznych porzuciła policja daleko idące przygotowania, celem utrzymania porządku i spokoju. W centrum miasta będzie na niedzielę skoncentrowanych 6 tysięcy policjantów, z których część cały czas towarzyszyć będzie wszelkim zebraniom.

Baskowie zapowiadają nowe demonstracje.

Bilbao, 5 sierpnia (PAT). Odbyło się tu wczoraj posiedzenie wydziału wykonawczego związku miast baskijskich, na którym zdecydowano, iż w dniu 7-go października radni wszystkich miast baskijskich złożą swe mandaty na znak protestu przeciwko zarządzeniom rządu centralnego w Madrycie.

Misja chińska w Tybecie.

Simla (PAT). Donoszą z Tybetu, iż przybyła tam oficjalna misja chińska z ramienia rządu nankińskiego, która ma wziąć udział w uroczystościach religijnych, poświęconych zmarłemu Dalaj lamie. Sądzą tu jednak, iż misja chińska ma cele polityczne, prawdopodobnie chodzi tu o odnowienie ścisłych węzłów politycznych pomiędzy Chinami a Tybetem, jak również o umożliwienie powrotu do Tybetu Taszi-lamy, będącego obok Dalaj-lamy najwyższym zwierzchnikiem duchownym Tybetu.

TOKJO BEZ TRAMWAJÓW I AUTOBUSÓW.

Tokjo, 5. 9. (PAT). W dniu dzisiejszym wybuchł tu strajk pracowników tramwajów i autobusów miejskich, który ogarnął 11 tys. robotników i urzędników. Strajk jest protestem przeciwko planowanej przez zarząd miejski reorganizacji pracy, przyczem zamierzano obniżyć poby.

Międzynarodowy handel bronią i amunicją.

Sensacyjne wyniki dochodzeń komisji senackiej Stanów Zjedn.

Waszyngton, (PAT). Wczorajsze posiedzenie specjalnej komisji senatu, mającej na celu zbadanie stosunków, panujących w handlu bronią i amunicją, miało przebieg niezwykle interesujący. Komisja zajmowała się w pierwszym rzędzie sprawą podziału wpływów pomiędzy wielkimi zakładami Vickersa a amerykańskimi przedsiębiorstwami, wyrabiającymi broń pod nazwą Americaine Electric Boat Company, zwłaszcza o ile chodzi o sprzedaż łodzi podwodnych.

W sprawie tej złożył zeznanie przed komisją prezes „Electricboat“ Carse, który oświadczył, że jego firma otrzymuje procent od transakcji, przeprowadzonych przez Vickersa w Europie. Carse twierdził dalej, iż jednym z agentów „Electricboat“ w Hiszpanii jest sir Bazyl Zachanow, któremu firma wypłaciła ostatnio 212 tys. dolarów, jako należny mu procent za przeprowadzenie transakcji. Na zapytanie przewodniczącego, kóż to jest ten Bazyl Zachanow, Carse odpowiedział, iż jest to jeden z najzdolniejszych, największych i najgenialniejszych ludzi, z którymi się zetknął. Przewodniczący komisji niewzruszony jednak charakterystyką Bazylego Zachanowa, wystąpił z oskarżeniem przeciwko przewodniczącemu „Electricboat“, iż pomagał on Zachanowowi w uchylaniu się od płacenia specjalnego podatku od sum komisyjnych, obowiązującego na terenie Stanów Zjednoczonych.

Tajny fundusz Dra Schachta.

Głównie na cele wojskowe.

Paryż, 5 września, (PAT). W artykule, zamieszczonym w „Paris Soir“ publicysta Sicaud twierdzi, że dr. Schacht zwołał przed dwoma miesiącami do Reichstagu przedstawicieli sfer finansowych i przemysłowych na tajną konferencję, na której postanowiono podporządkować

politykę finansową Niemiec potrzebom armii i jej głównych dostawców. Naskutek tego pewna liczba przedsiębiorstw, jak np. Krupp, Thyssen, Rheinmetall i inne, uzyskała upoważnienie do bezpośredniego użytkowania otrzymanych dewiz na zakup surowców bez oddawania ich do dyspozycji państwa.

Dzięki tego rodzaju polityce, niemiecka produkcja żelaza wzrosła o 43 procent w stosunku do stanu z ubiegłego roku, a produkcja stali o 39 procent. W ciągu ostatnich 2 miesięcy niemiecki przemysł wojenny pracuje w przyspieszonym tempie, o czym świadczy również wzrost importu miedzi, żelaza, drzewa, kauczuku. — Fakt ten nabiera specjalnego znaczenia, gdy się weźmie pod uwagę, że importerzy oficjalnie otrzymali w roku bieżącym 10 razy mniej dewiz niż w roku ubiegłym. Dziennik twierdzi, że dr. Schacht stworzył tajny fundusz, wynoszący 400 milionów marek w złocie, który stale się powiększa. Ostatnio Niemcy otrzymały tytułem należności za dawne zamówienia 18 ton złota rosyjskiego, o którego nadejściu nie podano w oficjalnym bilansie. Ciężki przemysł niemiecki domaga się dewaluacji marki. Dr. Schacht na razie nie uczynił zadość temu żądaniu i zalecił przedsiębiorcom niemieckim, czyniącym zamówienia zagranicą, zawieranie umów w markach. W ten sposób uregulowaliby oni swe zobowiązania w zdeprecjonowanych markach.

Otto Habsburg zareczył się z księżniczką włoską?

London, 5 września. „Daily Telegraph“ i inne dzienniki londyńskie donoszą o zaręczynach arcyksięcia Ottona Habsburga z córką włoskiej pary królewskiej, księżniczką Marią. Zaręczyny odbyły się pod nieobecność Ottona, który w chwili obecnej bawi w Sztokholmie jako gość króla szwedzkiego. Wczoraj włoska para królewska przybyła w towarzystwie córki Marii do Viareggio, celem złożenia hawiczej

tam od pewnego czasu byłej cesarzowej Zycie, wizyty. Oficjalne ogłoszenie zaręczyn nastąpić ma w terminie późniejszym.

OFICJALNE DEMENTI KRÓLA WŁOSKIEGO.

Rzym, 5 września. Z pałacu królewskiego oficjalnie stanowczo dementują pogłoskę o zaręczynach Ottona z księżniczką Marią.

Dekrety oddłużeniowe jeszcze nie gotowe.

Warszawa, 5. 9. (Telef.). Rolnictwo oczekuje z niecierpliwością na ostateczne załatwienie sprawy t. zw. oddłużenia i na ukazanie się odpowiednich dekretów. Jak się okazuje prace nad temi dekretami nie są jeszcze ukończone a projekty nie przeszły jeszcze przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów i przez Radę Ministrów. Ukazanie się dekretów należy oczekiwać nie wcześniej, niż w końcu września a nawet raczej w początku października.

Warszawa, 5. 9. (Telef. wł.). Określony został czas zbiórki na powodzian. prowadzonej przez komitety pomocy powodziannom. Zapadła decyzja, by zbiórki te prowadzić aż do drugiej połowy roku 1935, to znaczy do przyszłych żniw. Spodziewane jest, że w tym czasie nastąpi poprawa gospodarcza w miejscowościach dotkniętych powodzią.

—000000—

Prawa do świadczeń rodzin ubezpieczonych.

Warszawa, 5. 9. (Telef.). Ministerstwo Opieki Społecznej wydało dwa zasadnicze wyjaśnienia interpretujące przepisy ubezpieczeniowe. Wobec wątpliwości, jakie nasuwały obliczenia okresu świadczeń, przysługujących członkom rodzin ubezpieczonych Ministerstwo stwierdza, że tej kategorii ubezpieczonych przysługuje prawo do świadczeń w okresie 13 tygodni w każdym roku kalendarzowym bez względu na to, czy w roku poprzednim wyczerpali, czy też nie wyczerpali przysługującego im okresu leczenia i bez względu na to, w jakim okresie roku korzystali ze świadczeń ubezpieczeniowych. Jeżeli zatem początek roku kalendarzowego przypada w czasie korzystania członka rodziny z pomocy ubezpieczenio-

wej, to może on korzystać nadal z tej pomocy, aż do wyczerpania nowego okresu 13-tygodniowego, przypadającego na nowy rok kalendarzowy. — Nie wolno natomiast przedłużać tego okresu przez dodanie tygodni niewykorzystanych w poprzednim roku.

W sprawie obowiązku ubezpieczenia członków zarządu spółdzielni Ministerstwo uznało, iż spółdzielnie wolne są od ubezpieczenia tych członków, którzy pełnią swe czynności jedynie na podstawie ustawy o spółdzielniach a nie pozostają do nich w stosunku pracy zależnej. Obowiązek istnieje natomiast wtedy, gdy członek zarządu jest jednocześnie pracownikiem spółdzielni.

—:000:—

Zuchwały napad bandycki w śródmieściu Sosnowca.

W ub. poniedziałek około godziny 10-tej wieczór w samym śródmieściu Sosnowca dokonano śmiałego napadu bandyckiego. — Do zamkniętego już sklepu Szymona Wodzisława wtargnęło trzech uzbrojonych w rewolwery i za maskowanych bandytów, którzy sterowały kupca oraz znajdujących się w sklepie trzech klientów, poczem zrabowali kasę z 2 tys. zł., znajdującą się na kontuarze, oraz zegarek srebrny. Wszystkich obecnych zrewidowano, zabierając Abrahamowi Lipszycowi z Będzina 600 zł.

Po rabunku bandycy zbiegli, nie zatrzymywani przez przerażonych domowników.

Zawiadomiona o napadzie policja, przeprowadziła obławę w całym Zagłębiu oraz Mysłowicach i Szopienicach. Zatrzymano kilkadziesiąt osób, wśród których znajdują się przypuszczalni sprawcy napadu. Przy aresztowanych znaleziono broń palną, sztylet oraz czarne maski. We wtorek wieczorem miała nastąpić konfrontacja obrabowanych z aresztowanymi.

Śmiały napad wywołał poruszenie w całym mieście.

NADZÓR SĄDOWY NAD „PEPEGE“.

Warszawa, 5. 9. (Telef.). Podjęte zostały prace w sprawie zastosowania nadzoru sądowego nad największą w Polsce fabryką wyrobów gumowych PPG. w Grudziądzu. Obecnie posiadacze większości akcji, dążą do zawarcia ugody z wierzycielami przez pokrycie 40% zobowiązań. — Część długów PPG. ma być pokryta przez emisję nowych akcji.

—:000:—

Warszawa, 5. 9. (Telef.). Wczoraj powrócił z urlopu i objął urządowanie poselstwa niemieckiego w Warszawie p. Moltke.

KTO WYGRAŁ?

Warszawa, (Telefon własny). W pierwszym dniu ciągnięcia Państwowej Loterii Klasowej: 15.000 zł. na nr. 758, 73659, po 10.000 zł. na nry 5959 7793 71910, po 5.000 zł. na nry 19259 35498 47240 147343 148328, po 2.000 zł. na nry 19943 21564 25367 38051 44635 46525 59628 63156 65959 106437 109959 125028 125989 130611 134140 136727 138740 139170 144064 153916 157150 159016 163393 163851.

Warszawa, 5. 9. (Telef. wł.). W drugim dniu ciągnięcia Państwowej Loterii Klasowej padły wygrane 10.000 zł. na nry 80340 83639 116256, po 5.000 zł. na nry 12031 130203 157008 161395, po 2.000 zł. na nry 2401 6606 10852 12665 20768 27814 33256 36240 44092 53221 55612 73098 81793 84123 87078 111748 132384 143076 151462 153167 163052.

Proces z tytułu inwestycji w Spalę.

Warszawa, 5. 9. (Telef.). Do Sądu Okr. w Warszawie wpłynęło sensacyjne powództwo, które opiera się na pretensjach, datujących się jeszcze z okresu przed wojną. Rząd rosyjski budował rezydencję w dawnym księstwie Łowickim. Inżynier Aleksander Reynis wystąpił z pretensją do skarbu państwa z tytułu prac na terenie Spali nad zakładaniem stawów rybnych i różnych urządzeń rolniczych. Inż. Reynis twierdzi, że wobec przejęcia Spali przez państwo należy mu się od skarbu 200.000 zł. z tytułu długów wobec niego dawnego skarbu rosyjskiego.

—xx—

TRAGICZNY ZGON POLSKICH GÓRNIKÓW.

Paryż (PAT). Z Lille donoszą, że dwaj górnicy polscy Tomaszewski i Liwicki wskutek obsunięcia się ziemi ponieśli śmierć w kopalni.

Polacy nadal na pierwszych miejscach.

Warszawa, 5. 9. (PAT). W wyniku dotychczas przeprowadzonych prób technicznych największą ilość punktów zdobył Bajjan (Polska) na aparacie RWD 9 — 915 pkt., na drugim miejscu znajduje się Karpiński (Polska) na RWD 9 — 892 pkt., trzecie i czwarte miejsce zajęli Niemcy Hubrich i Seideman na aparatach FI 97 — po 884 pkt. Piąte miejsce Niemiec Hirth na samolocie FI 97 — 882 pkt. Szóste miejsce Florjanowicz (Polska) na RWD 9 — 862 pkt. Siódme Ambroz (Czech) na A 200 — 861 pkt. Ośme Anderle (Czech) na RWD 9 — 859 pkt. Dziewiąte Bayer (Niemcy) na FI 97 — 847 pkt. Dziesiąte Pasewald (Niemcy) na FI 97 — 840 pkt.

PODRÓŻ WĘGERSKICH SAMOLOTÓW SPORTOWYCH DO POLSKI.

Budapeszt, 5. 9. (PAT). W czwartek lub w piątek odlecieć mają stąd do Warszawy trzy samoloty sportowe, prowadzone przez lotników Galamba, Doezy i Szegedy. Trasa lotu prowadzić będzie z Budapesztu przez Miskolc, Koszyce, Kraków do Warszawy, z ewentualnym postojem w Koszycach. Lotnicy węgierscy przylatują do Warszawy na zaproszenie Aeroklubu polskiego.

BUDOWA KOLEI KRAKÓW — MIECHÓW NA UKOŃCZENIU.

Warszawa, 5. 9. (Telef. wł.). Wobec bliższego zakończenia budowy nowej linii kolejowej Kraków — Miechów, przewidywane jest znaczne skrócenie czasu biegu pociągów pasażerskich i towarowych. Czas podróży z Warszawy do Krakowa będzie krótszy o 40 minut.

—000000—

GIELDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 5 września (Telef. wł.). Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej zaznaczyło się zmniejszone zapotrzebowanie dewiz. Notowano: Berlin 207.70, Belgiję 124.10, Gdańsk 172.95, Holandję 358.20, Londyn 26.20, Nowy Jork 5.205, N. Jork kabel 5.20, Oslo 131.75, Paryż 34.87, Praga 21.97, Sztokholm 135.25, Szwajcarię 172.60, Włochy 45.38. W obrotach prywatnych marka niemiecka 192.50, szyling austr. 99.75, korona czeska 21.82, frank fr. 34.87, frank szwajc. 172.50, funt angielski 26.15, dolar goldowski 5.1875, rubel złoty 4.58, dolar złoty 8.9125. Bank Polski płacił za banknoty dolarowe 5.16.

Na rynku akcyjnym panowała tendencja mocna tylko dla akcji Banku Polskiego, który remi dokonał większych obrotów. Bank Polski notowano 88.50, Lilpop 10.35, Stara-chowice 11.50.

Na rynku papierów procentowych tendencja słabsza. Większych obrotów dokonano 7 proc. stabilizacyjną, i 4 proc. listami ziemskimi. Notowano: 3 proc. budowlana 15.25, dolarówka 52.50, 4 proc. inwestycyjna 118.00, 5 proc. konwersyjna 65.00, 5 proc. kolejowa 60.00, 6 proc. dolarowa 71.25, 7 proc. stabilizacyjna 72.00.

Złóż składkę na powodzian!

I. C. HRONSKY.

Palec boży.

VI

Od tego czasu, kiedy Ondrej siada na belkach z pianką, już nie przekazuje się nią tak bardzo ani tak hardo, ba raczej sobie westchnie:

— Karze mię Bóg, karze. — a fajkę ścisła tylko tak, jakby się jej wstydzil. No, prawda, całkiem niepotrzebnie pokazywałby ją sąsiadowi, naprawdę tego już poraziło. Jeszcze się raz chwyci światła, ucieknie z własnego domu, bo Katrena zemdlała się na nim, że straciła dziewczkę.

— I jego karze, ale mnie dotkliwiej karze. Jemu dziś, jutro, dorosnie druga, a mnie... Marcin nie tylko siebie ale i mnie zniszczył. Jak gdyby ja krzyw był temu! Czym to mało się troskał o jego duszę, czym to mało go wodził o Podhradzia? Hej, mi-moto mię Bóg karze!

Bardzo się przekonał o tem, że czego się tylko chwyci, choćby z najstateczniejszym umysłem, przecie mu się to szczęściem nie kończy. Co tyłem zabieganiem nazganiał, dnia ani nocy nie mając, zaczyna mu marzyć i niczem się nie może pocieszyć. Żyta

już drugi raz dojrzewają od tego czasu, gdy Marcin uciekł na górny kraniec do Remiarów. Na komorę do obcych, a on się jednak jeszcze nie może uspokoić. Widzim kiedy się to nie da! Gdyby zapomnieli przypomni mu świat, i rana boli dalej. Boli, boli. I to boli, gdy nie masz do kogo przemówić:

— Na Użynie żyto nam dojrzało, Marcin, jutro byśmy je mogli skosić.

Hej, źle to jest. — Niechybnie, żona istotnie miała słuszość, gdy przed trzema rokami śniło się jej o tym łańcuchu, miał się tem więcej zainteresować. Spełniło się jej. Ono cygan Joza był wszystkim winien. Taki wybredzony przyszedł, jakby już trzy dni nie był jadł.

— Chrzestny ojeze, proszę was, dajcie mi jaką robotę, zgine od głodu. — mówił. Tak on się ulitował. Uważał na to, że przy Chrzeście Świętym za niego odpowiadał, więc uważał to sobie za chrześcijański obowiązek. Pod szopa wyszukał potargany stary łańcuch i kazał naprawić przetarte ogniwo.

— Tak je naprawię, że się zadziwicie, obiecywał ten lotr.

— No, no. — zobacze.

— Będzie lepszy, niż kiedyście go nowy przyniesli z miasta.

Daremnie Katrena wołała: Nie zajmuj się cyganem, źle mi się śniło — jeszcze mu do szklanki dołał za tę obietnicę.

Józó łańcuch zabrał, a on czekał. Choć przyrzekał go na trzeci dzień przynieść, on czekał cierpliwie przez tydzień, ale Józó nie przychodził. Wybrał się za nim do budy, ale ten usprawiedliwiał się, że jeszcze nie miał czasu znowu czekał tydzień i znowu nie było. Józó zaczął być podejrzany, a gdy się dokładniej dowiadywał, pokazało się, że już dawno naprawił ogniwo, ba i sprzedał je już dawno.

Patrz, ani się bardzo nie domawiał z nim, gdy zdradził, i idak, że sprzedał go właśnie Rabotowi. Prosto pognał na sąsiadowe podwórce i na pełny głos wrzeszczał, aby to wszystek świat usłyszał: — No, wiesz co, Maciej, gdy chcesz mieć porządną łańcuch, to sobie kup uciezwie, ale nie kupuj mojego łańcucha od Joza. Czy to uciezwie?!

Tak mu powiedział.

Maciej nasroził się jak indyk. Katrena pomagała mu i jeszcze tego dnia sprawa przyszła przed wójta. Posłaniec musiał sprwadzić Józó i cygańskiego rychtara. — jak ko że gminny izekowca nie ma władzy nad budami. — i zaczął się sąd.

— Józó, jakbyś śmiał sprzedać ten łańcuch?

— Uciżenie proszę, ja go nie sprzedam. — Józó na to.

— Hi, ty potworo cygańska, czy ja cho-dziłem za tobą. — obracał się Maciej.

— Ale ja powiedziałem, że tylko sobie na ten łańcuch pożyczam, czym nie powiedział?

— Tak oddaj, zaraz oddaj! — rozkazywał nasz wójt.

Hm oddaj, — to już możez mówić. Oddaj, — no żeby tylko było z czego. Możesz czekać do sądnego dnia.

Wójtowi brakło mądrości, przecie i ten i tamten miał w tem pieniądze, więc zdał się na czarnego kolekę. Ten rozsądził naj-sprawiedliwiej.

Ale żebyś mi więcej tego nie robił! — pogroził Józowi i było po wszystkim.

Właściwie nie było po wszystkim, bo jeszcze tej godziny Katrena łańcuch przerzuciła przez płot na sąsiednie podwórce.

— Weźcie go sobie, skoro wasz, — nie pójdziemy na żebry przez te parę groszy, co wasza rodzina wyklamała za łańcuch.

Co, miał zostać na Katrenim ozorze przez to stare żelazo? Za chwilę przerzucił łańcuch z powrotem, aż się zaproszyło. Ale Katrena nie dała się, — coprędzej łańcuch został znów przerzucony.

Tak przerzucali go cały tydzień, aż się Józó znowu nad nim zmiłował. — i ukradł go ponownie.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Najwyższe odznaczenie na Wystawach w Katowicach i Radomiu.

Największy w Polsce

Skład Aparatów i Przyborów Kościelnych

Pracownia:

Telefon 134-65.

Fr. Kopiczyński i Ska

Kraków, ul. Bracka 2.

Sklep:

Telefon 123-30.

Posiada na składzie wielki wybór materiałów na SZTANDARY, oraz zakończeń do tychże z brązu, złoconych, srebrzonych, z emblematami Organizacji Wojskowych, Legionowych, Strzeleckich, Cechowych, Harcerskich, Strażackich i t. p.

Komornik

Sądu grodzkiego w Krakowie

Rewiru IX.

ul. Karmelińska 27.

Sygn. IX. Km. 984/34.

dnia 4 września 1934.

Komornik Sądu grodzkiego w Krakowie rewiru IX, ul. Karmelińska 27. Sygn. IX. Km. 930/34 ogłasza, że w dniu 8. października 1934, o godzinie 10-tej rano w Sądzie grodzkim w Krakowie sala nr. 1. sprzedana zostanie w drodze publicznej licytacji realność lwh. 312. ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XVII. Krowodrza, a składająca się z parceli budowlanej 913 m² ogród, 1 domu frontowego 1-piętrowego murowanego, z oficyną środkową i drugą jednopiętrową, 1 szopę drewnianą i 2 chlewików drewnianych.

Wartość szacunkowa wynosi kwotę zł. 58.968.40. Najniższa oferta zł. 29.484.20.

Wadium wynosi zł. 5.896.84.

Sygn. IX. Km. 984/34 ogłasza, że w dniu 5. listopada 1934, o godzinie 10 rano w Sądzie grodzkim w Krakowie, sala nr. 1. sprzedana zostanie realność lwh. 70. ks. gr. gm. kat. Boleń, składająca się z połowy domu, połowy stodoły, połowy stajni, połowy studni, 38 drzew owocowych, 18 sztuk wierzby małych oraz pgr. lkat. 27/1 i 31/1 o łącznym obszarze 19667 m², czyli 3 morgi 668 a, kw. i realność lwh. 71. ks. gr. gm. kat. Boleń składająca się z pgr. lkat. 31/4 o łącznym obszarze 6770 m², czyli 1 morgu 283 sążni kw.

Wartość szacunkowa zł. 9.215, najniższa oferta zł. 6.911.25.

Wadium wynosi zł. 921.50.

Komornik Sądu grodzkiego:

Bronisław Schwertner.

Złóż składkę na powodzian!

U Ks. GADOWSKIEGO
(Bochnia)

za gotówkę nabyć można:

Katechizm Właski (wyd. 6-te ulepszone) za 3.30, Katechizm Mały za 1.50, Wyciąg z katechizmu za 0.60, Dzieje Bibl. za 2.70, Mała Biblijka za 1.90, Krótka Historia Kośc. za 1.00, Nauka Kościoła 1.50, Katechezy Biblijne 3.00, Szkice Katechez 5.00, Psychologia wychowawcza 3.00, Egzorty 4.50, Dobry Pasterz, modlitewnik od zł. 0.60.

Przy zamówieniach ponad 30 zł., płatnych z góry, rabat 10% i wolne porto.

Lokalu większego

na cele pomieszczenia

Stowarzyszenia w centrum Krakowa

poszukuje się natychmiast.

Zgłoszenia do Administracji „Głosu Narodu” pod „Lokal dla Stowarzyszenia”

Przepuklinowe Pasy

Opaski Brzuszne

Suspensorja, prostotrzymacze

Aparaty ortopedyczne

Protezy ręczne i nożne, szczudła kule itp.

Wykonuje we własnej pracowni

Narzędzia Lekarskie

oraz

uskućecznia: naprawy, ostrzenie i niklowanie

L. Knapiński Kraków

ul. Mikołajska 7. Tel. 150-05

Za dział ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Kapelusze męskie

dla Duchowieństwa

poleca

Antoni Jarosz,

Kraków, Sławkowska 24

Dom XX. Marków.

Wykonuje wszelkie reperacje.

Wszelkie przybory szkolne

poleca:

Skład papieru i galanterji

Michał Słomiany

Kraków,

ul. Sławkowska 24.

Wszelkie

artykuły w chodzące w skład handlu ko-

zrenno-spożywczego, win, wódek i delikatesów, oraz świeżych owoców krajowych i zagranicznych — poleca po przystępnych cenach

KAZIMIERZ BARTOSZEWSKI

KRAKÓW, ULICA FLORJANSKA 49.

ROK ZAŁ. 1911.

TELEF. 112-20.

Przy zakupnachs towaru
powoływac się na ogłaszających się
w „Głosie Narodu”.

BUDUJ KANALIZUJ

ZNAKOMITA CEGŁA

Cegielni w Zielonkach

pod Krakowem.

rurami kamionkowemi

Fabryki Marywil w Radomiu.

KUPUJ

PŁYTY PIEKARSKIE

i wszelkie wyroby szamotowe

najlepszej jakości

z fabryki Marywil w Radomiu.

CENTRALNE BIURA FABRYK

w Zielonkach, w Radomiu i Suchedniowie

Kraków, Basztowa 17.

Telefon Nr. 112-49.

Ogłoszenia zwykłe za wiersz milimetrowy . . . 20 gr.
Nadesłane . . . 50 „
Komunikaty po ktonice . . . 60 „
na 1-szej . . . 70 „

CENY OGŁOSZEŃ

Drobne za wyraz . . . 10 gr.
Układ tabelaryczny o 50% drożej.
Ogłoszenia zamiejscowe o 30% drożej.
Za zastrzeżeniemiejsca dolicza się 25 proc.